

**SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ
TURČIANSKEHO KULTÚRNEHO STREDISKA V MARTINE
ZA ROK 2023**

v Martine, 23. február 2024

OBSAH

ÚVOD

I. PLNENIE PRIORITNÝCH ÚLOH V ROKU 2023

II. SÚČASNÝ STAV V OBLASTI OBČIANSKEHO VZDELÁVANIA A VOĽNOČASOVÝCH AKTIVÍT

III. SÚČASNÝ STAV, PROBLÉMY, SMEROVANIE A VÍZIE V JEDNOTLIVÝCH OBLASTIACH ZUČ

IV. INOVÁCIA, KREATIVITA ČINNOSTI KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE, VÍZIE, PERSPEKTÍVY ROZVOJA

V. DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY A OCENENIA KOLEKTÍVOV A JEDNOTLIVCOV V RÁMCI CELOSLOVENSKÝCH A MEDZINÁRODNÝCH PREHLIADOK A SÚŤAŽÍ, VÝZNAMNÉ OCENENIA

PRÍLOHY

VI. ROZBOR HOSPODÁRENIA ZA ROK 2023 – ROZPOČET NA ROK 2023

VII. TABUĽKOVÝ PREHĽAD ČINNOSTI TKS ZA ROK 2023 – SAMOSTATNÁ PRÍLOHA

Úvod

Turčianske kultúrne stredisko v Martine (ďalej TKS) je jednou z piatich kultúrno - osvetových organizácií v Žilinskom kraji. Je príspevkovou organizáciou, ktorú zriaďuje Žilinský samosprávny kraj od roku 2002. História strediska však siaha oveľa hlbšie a je spojená so vznikom osvetu v Turci v roku 1953.

Poslanie a hlavná činnosť TKS vyplýva zo Zákona o kultúrno - osvetovej činnosti č. 198/2015 Z.z. a Zriaďovacej listiny. Poslaním strediska je podpora tvorivej činnosti ľudí vytváraním vhodných podmienok pre vznik a prezentáciu tvorby. Tým zároveň zabezpečí rozvoj miestnej kultúry, rozvoj záujmovo - umeleckej činnosti, zachovávanie tradícií. Venuje sa celoživotnému vzdelávaniu a rôznym žánrom neprofesionálnej kultúry.

Činnosť je zameraná na organizovanie:

- regionálnych, krajských a celoštátnych postupových súťaží a prehliadok vyhlasovaných Národným osvetovým centrom v Bratislave
- nepostupových súťaží vyhlasovaných inými inštitúciami
- vzdelávacích a kurzových aktivít
- voľnočasových a klubových aktivít
- podujatí a aktivít záujmovo-umeleckej činnosti
- podujatí reflektujúcich významné výročia, jubileá, osobnosti
- spoločenských podujatí
- festivalov

Všetky tieto aktivity realizuje v oblastiach:

- folklór a umelecké remeslo
- film a fotografia
- vizuálne umenie
- umelecké slovo, prednes a literatúra
- divadlo detí a dospelých
- hudba a tanec
- vzdelávanie

Východiskom pre činnosť TKS je Ročný plán činnosti organizácie, ktorý zahŕňa záujmovo - umeleckú činnosť, občianske vzdelávanie, dokumentačnú činnosť a voľnočasové aktivity. Plnenie úloh, vyplývajúcich z Ročného plánu činnosti, je prioritou organizácie. Jedná sa predovšetkým o organizovanie postupových regionálnych, krajských a celoštátnych kôl súťaží v oblasti divadla detí, mládeže a dospelých, umeleckého slova, výtvarného umenia, filmu, fotografie a folklóru.

Záujmovo - umelecká činnosť je spojená s aktivitami, ktoré vytvárajú priestor na vznik a prezentáciu tvorby jednotlivcom, rôznym skupinám obyvateľov, klubom, záujmovým združeniam. Snahou je podporiť a pomôcť rozvíjať nadanie a talent ľudí, na základe osobných prežitkov a skúseností jednotlivých aktérov sprostredkovať posolstvo o zmysluplnosti tvorivej činnosti v našich životoch. Aktivity záujmovo - umeleckej a vzdelávacej činnosti nás učia trpezlivosti, láskavosti i zhovievavosti k sebe aj druhým.

Občianske vzdelávanie sa uskutočňuje formou tvorivých dielní, školení, diskusií a besied, ktoré stredisko pripravuje s vybranými odbornými lektormi, ale aj s amatérskymi nadšencami. Pri výbere lektorov vzdelávania je pre nás veľmi dôležité ich zaoberanie a schopnosť empatickej komunikácie s publikom.

I. PLNENIE PRIORITNÝCH ÚLOH V ROKU 2023

Pracovný plán a činnosť TKS vychádza z Ročného plánu činnosti TKS a programového rozpočtu. Programový plán na rok 2023 bol uskutočniť minimálne 105 kvalitných podujatí zo všetkých oblastí činnosti a pôsobenia, ktoré sú zadefinované v zozname štandardov činnosti OvZPŽSK. V roku 2023 bolo pripravených a zrealizovaných 150 podujatí.

Jednou z hlavných priorít pre kultúrne stredisko ostáva organizácia postupových súťaží a prehliadok každoročne vyhlasovaných Národným osvetovým centrom v Bratislave, a to 2 krajské súťaže (*Vajanského Martin, Turčianske javisko*) a 9 regionálnych súťaží (*Vajanského Martin, Turčianske divadelné dni, Dieťa v divadle, Výtvarné spektrum, AMFO, Cineama, O Zlatú guľôčku - Vidiečanova Habovka, Eniki beniki, Nositelia tradícií*) a výtvarnej súťaže vyhlásenej Slovenskou ústrednou hviezdárňou Hurbanovo (*Vesmír očami detí*). Realizovali sme tiež 2 nepostupové súťaže (*Turiec maľovaný, Slávnosti vaším objektívom*). Prioritou zostáva organizácia celoštátneho kola amatérskej fotografie – AMFO. Od aktuálneho roku premenovanej na základe pestrosti svojich aktivít na Festival amatérskej fotografie AMFO 2023.

Ďalšou prioritou je zviditeľnenie práce strediska v rámci regiónu, jeho poslania, činnosti. Vytvoriť podujatia, ktoré majú presahy aj do iných oblastí, a tým zabezpečiť prepájanie rôznych komunít. Nemenej významným je nadviazanie kontaktov s ďalšími aktérmi kultúrneho diania v regióne Turiec. Prostredníctvom vytvorených spoluprác možno získať väčší efekt z uskutočnených podujatí.

V aktuálnom roku prinášame, respektíve pokračujeme v nových vzdelávacích aktivitách a projektoch ako sú napríklad Hudba je za dverami a projekt Ludus. Oživujeme výstavné priestory TKS atraktívnymi výstavami, tvorivými dielňami pre neprofesionálnych tvorcov prevažne z nášho regiónu, ale aj malých školákov i predškolákov. Klubové stretnutia tvoria už tradičnú a dôležitú súčasť aktivít strediska. V roku 2023 to boli stretnutia fotografov z fotokupiny TuFoTím, výtvarníkov zo Štúdia turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov, ďalej to boli stretnutia programovej rady Turčianskych slávností folklóru, ale aj zoskupenia tvoriacej sa hudobnej tradície pod názvom Muzikanti Turca.

Mimoriadne úspešný bol projekt Identita, ktorý možno svojím obsahom a významom zaradiť medzi sprievodné podujatia 51. ročníka celoštátneho kola fotografickej súťaže AMFO. Projekt, na ktorom spolupracovali viaceré inštitúcie, ukázal dôležitosť spoluprác v prospech úspešného dosiahnutia cieľa.

Do centra mesta sme v roku 2023 priniesli výstavy: AMFO regionálne kolo, Odrazy Slávností a Chaotický svet (sprievodná výstava k festivalu amatérskej fotografie AMFO 2023). Stredisko ako organizátor sa priamo podieľa na príprave a realizácii viacerých festivalov. Tým tradičným festivalom sú Turčianske slávnosti folklóru, mladšími festivalmi sú festival Bez hraníc a Letný foto fest.

Rok 2023 bol rokom stabilizácie kolektívu metodikov strediska, ktorý tvorí pomyselnú chrbtovú kosť celej organizácie. Zároveň rok 2023 bol rokom formovania a vytvárania nových

podujatí (Ludus, Hudba je za dverami), ktoré majú ambíciu zaradiť sa do stálej programovej štruktúry organizácie.

V roku 2023 bolo podaných 16 projektov v celkovej výške 64 043 € (FPU, NOC, MK SR, mesto Martin, mesto Turčianske Teplice). Všetky projekty boli podporené, rovnako všetky zrealizované. Financie získané z projektov a vlastné príjmy boli na úrovni 38,10 % k schválenému rozpočtu.

II. SÚČASNÝ STAV V OBLASTI OBČIANSKEHO VZDELÁVANIA A VOĽNOČASOVÝCH AKTIVÍT

Podujatia OVaVA - workshopy, semináre a prednášky

LONELY PLANET TRNÁVKA, prednáška

Termín: 13.1.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Otvorená diskusia s predsedníčkou poroty celoštátneho kola, Lenkou L. Lukačovičovou, sa uskutočnila v Turčianskom kultúrnom stredisku v Martine. Lenka rozprávala o svojom autorskom projekte Lonely Planet Trnávka. Jej práca a prístup k samotnej tvorbe sú dobrým príkladom toho, že vytrvalosť, konzistencia a záujem prinášajú tie najlepšie výsledky.

VÝTVARNÉ SPEKTRUM 2023, rozborový seminár

Termín: 16.3.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Súčasťou slávnostného vyhlásenia výsledkov a otvorenia výstavy regionálneho kola súťaže Výtvorné spektrum, bol aj rozborový seminár diel v prítomnosti súťažiacich. Rozborový seminár diel trval viac ako dve hodiny. Počas neho dala odborná porota spätnú väzbu všetkým, ktorí mali o ňu záujem. Zároveň sa viac o vizuálnom umení, o tom čo je dobré a na čo si treba dávať pozor, dozvedeli aj zúčastnení diváci. Išlo o veľmi podnetné debaty a analýzy diel, ktoré boli adresné a opierali sa o spomínané kritéria hodnotenia. Porota pracovala v zložení – predsedníčka poroty Mgr. art. Katarína Škamlová, porotca Mgr. art. Miroslav Sandanus a porotkyňa Mgr. art. Kristína Rambousek.

AMFO 2023, rozborový seminár

Termín: 16.2.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Súčasťou slávnostného vyhlásenia výsledkov a otvorenia výstavy regionálneho kola súťaže AMFO, bol aj rozborový seminár diel v prítomnosti súťažiacich. Odborná porota pracovala v zložení - predsedníčka poroty Mgr.art. Ema Lančaričová, porotkyňa Mgr. art. Dominika Jackuliaková a porotca Mgr. art. Peter Janáčik PhD.

Súťažiaci aj široká verejnosť ocenili rady a informácie od profesionálnych fotografov a prejavili záujem o podobné vzdelávanie aj v budúcnosti.

ANGAŽOVANÁ FOTOGRAFIA, workshop

Termín: 24.3.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Workshop ANGAŽOVANÁ FOTOGRAFIA, pozostával z niekoľkých osobných stretnutí, online konzultácií s odborným lektorom Mgr. art. Jánom Viazaničkom a zo záverečnej výstavy fotografií vo verejnom priestore počas Letného fotofestu, ktorý sa konal v Martine a Turčianskych Tepliciach 19.06.2023. Účastníci workshopu sa naučili o rôznych formách angažovanej fotografie a angažovaného umenia a jeho dopadu v spoločnosti. Mali možnosť sami vytvoriť dlhotrvajúce projekty v kontexte angažovanej fotografie pod vedením lektora, ktoré boli následne inštalované vo verejnom priestore. Súčasťou workshopu boli diskusie a konzultácie, zamerané na rozvoj samostatných projektov jednotlivých účastníkov.

GALÉRIA VITRÍNKA, fotovýzva

Termín: 4.5.2023, Podchod Martin

Projekt galéria VITRÍNKA je alternatívny výstavný priestor, ktorý sa nachádza v podchode pre peších v centre mesta Martin. Cieľom projektu je využiť tradičný reklamný priestor na verejnú prezentáciu umeleckých diel – fotografií od rôznych autorov počas roka, pričom všetky vystavené diela spája zadaná téma DOMOV.

MEDZI NAMI

Termín: 9. 5. 2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine pripravilo prvý z cyklu troch prezentácií MEDZI NAMI určený pre študentov stredných škôl. Snahou organizátorov je prostredníctvom prezentácií a diskusií umožniť mladým ľuďom kriticky sa pozerať na svet okolo seba, ako aj možnosť otvárať tému kultúrnych rozdielov a tak napomáhať k búraniu tabu v otázkach kultúrnych rozdielov v jednotlivých kútoch sveta. V úvodnom stretnutí pod názvom „O extrémizme a tolerancii“ sme privítali medzi nami mladého aktivistu Mareka Macha. Marek je zakladateľ iniciatív Mladí proti fašizmu, Mladí za klímu a projektu Správy Mladí. Spoluautor najväčšej sociálnej siete pre LGBT+ komunitu na Slovensku Dúhy.sk. Laureát Forbes 30 pod 30, držiteľ Novinárskej ceny za roky 2018 a 2019, SDG ceny v kategórii Líder do 30 rokov a ceny TTSK za mimoriadny prínos. „Diskusia o extrémizme a tolerancii bola zameraná na vývoj situácie v Slovenskej republike v posledných rokoch a spôsoby, ktorými ju môžeme ako jednotlivci zlepšiť. Súčasťou prezentácie budú tiež témy ako aktivizmus s dôrazom na praktické skúsenosti a rady, kognitívne skreslenia a dezinformácie.“ Cyklus prezentácií „MEDZI NAMI“ je podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia a spolufinancovaný Žilinským samosprávnym krajom.

MOSTY KULTÚR – Marek Mach

Termín: 9. 5. 2023, kaviareň Brept, Slovenské komorné divadlo v Martine

„O extrémizme a tolerancii“

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v spolupráci s Martinským klubom priaznivcov cestovania a Slovenským komorným divadlom Martin pripravili prvý z cyklu troch večerov, ktoré sú prezentované pod názvom MOSTY KULTÚR. Tie nadväzujú na úspešné cestovateľské večery a obsahovo ich dopĺňajú o nové aktuálne témy. Završením tejto aktivity bol tradične náš novembrový Festival Bez hraníc. V úvodnom stretnutí pod názvom „O extrémizme a tolerancii“ sme medzi nami privítali mladého aktivistu Mareka Macha.

Marek Mach je zakladateľ iniciatív Mladí proti fašizmu, Mladí za klímu a projektu Správy Mladí. Spoluautor najväčšej sociálnej siete pre LGBT+ komunitu na Slovensku Dúhy.sk. Laureát Forbes 30 pod 30, držiteľ Novinárskej ceny za roky 2018 a 2019, SDG ceny v kategórii Líder do 30 rokov a ceny TTSK za mimoriadny prínos. Diskusia o extrémizme a tolerancii bude zameraná na vývoj situácie v Slovenskej republike v posledných rokoch a spôsoby, ktorými ju môžeme ako jednotlivci zlepšiť. Súčasťou prezentácie sú tiež témy ako aktivizmus s dôrazom na praktické skúsenosti a rady, kognitívne skreslenia a dezinformácie.“

MEDZI NAMI

Termín: 15. 5. 2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine pripravilo druhý z cyklu troch prezentácií MEDZI NAMI určený pre študentov stredných škôl. Druhý cyklus sa uskutočnil s reportérkou a fotografkou Janou Čavojskou s témou „...ako listy vo vetre“ „Moja cesta európskou utečeneckou krízou s reálnymi príbehmi ľudí, ktorí u nás hľadajú nový život. Prečo opustili svoje krajiny? Aká bola ich cesta? Čo ich motivovalo prísť práve do Európy? Ako vyzerá azylová procedúra? Ako dlho trvá? Aké majú možnosti zostať v krajinách EU legálne? Prečo chcú ísť „všetci“ do Nemecka? Existuje integračný proces? Sú pre nás rizikom? Hrozbou? A prišli využívať sociálny systém, alebo ponúknuť svoju prácu a talenty? Príbehy konkrétnych ľudí sledujem už niekoľko rokov a porozprávam o nich aj vám. Cyklus prezentácií „MEDZI NAMI“ bol podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia a spolufinancovaný Žilinským samosprávnym krajom.

MOSTY KULTÚR – Jana Čavojská

Termín: 15. 5. 2023, kaviareň Brept, Slovenské komorné divadlo v Martine

„...ako listy vo vetre“

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v spolupráci s Martinským klubom priaznivcov cestovania a Slovenským komorným divadlom Martin Vás srdečne pozýva na druhý cyklus z večerov, ktoré sú prezentované pod názvom MOSTY KULTÚR. V už druhom stretnutí pod názvom „...ako listy vo vetre“ privítame medzi nami reportérku a fotografku Janu Čavojskú. Jana je fotografka a reportérka. Zaujímajú ju ľudia a ich príbehy kdekoľvek na svete vrátane konfliktných oblastí, krajín s komplikovaným medzinárodným statusom, prebiehajúcich kríz a katastrof. Pracovne s fotoaparátom precestovala takmer sedemdesiat krajín, mnohé z nich opakovane. „Moja cesta európskou utečeneckou krízou s reálnymi príbehmi ľudí, ktorí u nás hľadajú nový život. Prečo opustili svoje krajiny? Aká bola ich cesta? Čo ich motivovalo prísť práve do Európy? Ako vyzerá azylová procedúra? Ako dlho trvá? Aké majú možnosti zostať v krajinách EU legálne? Prečo chcú ísť „všetci“ do Nemecka? Existuje integračný proces? Sú pre nás rizikom? Hrozbou? A prišli využívať sociálny systém, alebo ponúknuť svoju prácu a talenty? Príbehy konkrétnych ľudí sledujem už niekoľko rokov a porozprávam o nich aj vám.“

FOTOMARATÓN MARTIN 2023, workshop

Termín: 27.5.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Desiaty ročník tvorivo - prezentačného podujatia, ktorý prišiel na svetlo sveta pod názvom FOTOMARATÓN MARTIN 2023 – zabávaj sa s fotografiou sa konal v TKS. Zabaviť sa, ukázať svoje schopnosti, spracovať fotografie na nové témy a spolu analyzovať získané fotografie, to je mottom celého podujatia. Prišlo 10 účastníkov. Motiváciou bola prezentácia vlastnej tvorby, konzultovanie fotografií naživo, ako aj ocenenie. Ocenená bola najzaujímavejšia kolekcia fotografií a najzaujímavejšia fotografia samostatne.

SLÁVNOSTI SPOZA OBJEKTÍVU, fotovýzva

Termín: 11.6.2023, SNM - Múzeum slovenskej dediny, Martin

Vyhlásená fotovýzva Slávnosti spoza objektívu mala za cieľ zachytenie špecifickej atmosféry XXXIX. ročníka Turčianskych slávností folklóru a organizované i inšpiratívne stretnutie fotografov z Turca počas Turčianskych slávností folklóru. Kurátorský výber spracovala

Mgr. art. Anna M. Mihaliková. Ocenené fotografie boli odprezentované v rámci výstavy na Pešej zóne v Martine.

ODRAZY SLÁVNOSTÍ, stretnutie s kurátorkou výstavy

Termín: 7.07.2023, Pešia zóna Martin, stojan Woven

Turčianske kultúrne stredisko v Martine vyhlásilo fotovýzvu Slávnosti spoza objektívu pre každého, kto mal chuť vyjadriť svoj pocit z dnešnej doby fotografiou. V júli TKS pripravilo stretnutie verejnosti a zúčastnených fotografov s kurátorom výstavy Odrazy slávností, na ktorom prebieha tvorivá diskusia a verejný priestor Pešej zóne v Martine spríjemnila výstava ODRAZY SLÁVNOSTÍ, prostredníctvom ktorej fotografi z Turca a Žiliny zachytili atmosféru XXXIX. ročníka Turčianskych slávností folklóru.

LETNÝ FOTO FEST, 10. ročník

Termín: 16. 6. 2023

Podujatie sa už tradične nieslo v duchu podpory tolerancie, zblíženia, vzájomných stretnutí, a to prostredníctvom workshopov, verejných prezentácií fotografií a výstav, ktorých slávnostné otvorenie bolo 16. júna 2023 o 17.00 vo Foyeri Štúdia SKD Martin. Všetky aktivity sa niesli v duchu kritického nazerania verejnosti na svet, v tomto prípade amatérskych fotografov, ktorí sa prostredníctvom svojej tvorby zapojili do verejného diania. Osobitná vďaka patrí Jánovi Viazaničkovi za jeho lektorský prínos v oblasti angažovanej fotografie pre prihlásených účastníkov, ale aj návštevníkov Letného foto festu 2023, a taktiež Petre Pogányovej a Petrovi Lackovi za ich spoločnú cestovateľskú prezentáciu „Krajiny sopečného dychu“, ale aj prezentáciu Petry Pogányovej, v ktorej priblížila kultúrnu rozmanitosť Indonézie pod názvom Rozmanitá Indonézia v rámci cyklu Mosty kultúr.

Podujatie pripravilo Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja v spolupráci so Slovenským komorným divadlom Martin, Turčianskou knižnicou v Martine a Martinským klubom priaznivcov cestovania. Projekt bol financovaný z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia a spolufinancovaný Žilinským samosprávnym krajom.

MEDZI NAMI

Termín: 16. 6. 2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine pripravilo posledný z cyklu troch prezentácií MEDZI NAMI určený pre študentov stredných škôl. Ten bol s cestovateľkou a environmentalistkou Petrou Pogányovou na tému „Rozmanitá Indonézia“, „Viete si predstaviť krajinu, ktorá sa skladá zo 17 500 ostrovov, hovorí sa tam stovkami jazykov a má rôzne náboženstvá? Indonézia! Presuňte sa s nami na chvíľu do sveta sopiek, džunglí, nekonečných pláží a priateľských ľudí.“ Cyklus prezentácií „MEDZI NAMI“ je podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia a spolufinancovaný Žilinským samosprávnym krajom.

KURZ (NE)TRADIČNÝCH TECHNÍK 2023, workshop

Termín: 25.5.2023, 27.6.2023, 20.7.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja organizovalo tri výtvarné workshopy (ne)tradičných techník. Tento kurz bol

venovaný prezentácii Enkaustiky – maľby voskom, podľa tradičných historických postupov, pod lektorským vedením Mgr. art. Kristíny Vacek. Výstupy boli prezentované na výstave Enkaustika.

AMFO 2023 - DVOJEXPO, workshop

Termín: 27.10.2023 - 29.10.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine, Slovenská národná knižnica v Martine, Turčianska knižnica v Martine

Lektor Mgr. art. Šimon Lupták a 10 účastníkov workshopu dokumentovali priebeh celého festivalu AMFO a naučiť sa a vyskúšať si hravú experimentálnu formu dokumentovania na analóg.

AMFO 2023 - CAMERA OBSCURA, workshop

Termín: 27.10.2023 - 29.10.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Lektor Mgr. art. Dávid Doroš a 10 účastníkov spoločne ukázali, aké to je vytvoriť fotografiu len za pomoci „škatule od topánok“. Workshop sprostredkoval základný princíp fungovania každého fotoaparátu a zároveň aj základy analógovej fotografie.

AMFO 2023 - FOTOKOLÁŽ, workshop

Termín: 27.10.2023 - 29.10.2023, Turčianska knižnica v Martine

Účastníci workshopu s lektorokou Zuzanou Pustaiovou pracovali na kreatívnych projektoch s využitím dostupných materiálov, dvomi spôsobmi. Prvým bola tradičná koláž, keď autori vytvorili 2D obrazy a následne si ukázali možnosti ich fotografickej reprodukcie tak, aby ich digitálna kópia korešpondovala s reálnym dielom. Druhým je tzv. 3D koláž, keď účastníci vytvorili objekty, preniesli ich na ploché obrazy do priestoru a s tými následne pracovali a fotili ich.

AMFO 2023 - IDENTITA AMFO, prednáška

Termín: 27.10.2023, Slovenská národná knižnica v Martine

Prednáška dvornej grafičky festivalu AMFO Mgr. art. Lindy Šilár Pavelkovej na tému vizuálnej identity AMFO.

AMFO 2023 - S POKOROU POČÚVAŤ, prednáška

Termín: 28.10.2023, Turčianska knižnica v Martine

Prednáška porotcu AMFO 2023 a profesionálneho interiérového fotografa Petra Faba, o jeho začiatkoch vo fotografií.

AMFO 2023 - CAMERA OBSCURA, prednáška

Termín: 28.10.2023 - Turčianska knižnica v Martine

Prednáška porotcu AMFO 2023 Dávida Doroša na tému Camera Obscura a analógovej fotografie.

AMFO 2023 - TELO VO FOTOGRAFÍI, prednáška

Termín: 28.10.2023 - Turčianska knižnica v Martine

Prednáška Zuzany Lapitkovej na tému ľudského tela vo fotografií.

AMFO 2023 - OBRAZOVÁ PRODUKCIA, prednáška

Termín: 28.10.2023 - Turčianska knižnica v Martine

Prednáška Zuzany Pustaiovej na tému ako pracovať s fotografiou po stlačení spúšte.

AMFO 2023 - FOTOTRANSFÉR NA SKLO, workshop

Termín: 28. - 29.10.2023 - Turčianska knižnica v Martine

Tvorivý workshop s lektorkou Kristínou Ligačovou o tom ako jednoducho sa dá fotografia preniesť na sklo.

AMFO 2023 - LUMEN PRINT, workshop

Termín: 28.10.2023 - Turčianska knižnica v Martine

Tvorba fotografií a vyvolávanie prostredníctvom techniky Lumen print s lektorkou Romanou Halgošovou.

AMFO 2023 - KYANOTYPIA, workshop

Termín: 29.10.2023 - Turčianska knižnica v Martine

Tvorba fotografií a vyvolávanie prostredníctvom kyanotypie s lektorkou Romanou Halgošovou.

AMFO 2023 - FOTOKVÍZ, súťaž

Termín: 28.10.2023 - Café Brept, Slovenské komorné divadlo v Martine

Súťaž niekoľkočlenných družstiev na rôzne témy v oblasti fotografie, tvorby, histórie i súčasnej súťaže AMFO.

VÝTVARNÉ UMENIE NA VIANOČNOM STROMČEKU, prednáška

Termín: 11.12.2023, CSS Ľadoveň, Martin

Pracovníci TKS spoločne s Centrom sociálnych služieb Ľadoveň a ich klientmi na chvíľku spomalili či tvorili vo vianočnom duchu. V úvode si porozprávali históriu zdobenia vianočného stromčeka, odkiaľ pochádza táto tradícia, či aké sú jednotlivé druhy ozdôb. Hovorilo sa aj o pôvodných materiáloch či výtvarných technikách, ktorými sa dali ozdoby zdobiť a aj o tradícií ručného maľovania sklenených ozdôb na Slovensku.

Následne spoločne vytvorili vianočnú ozdobu kombinovanými výtvarnými technikami, cez akrylovými farbami až po koláž či techniku asambláž.

Podujatia OVaVA – spolupráca**FESTIVAL BEZ HRANÍC, 13. ročník**

Termín: 2. - 4. 11. 2023, BARMUSEUM, Chata na Martinských holiach

2. až 4. novembra sa v Martine uskutočnil už 13. ročník festivalu Bez hraníc! Organizátori si pripravili opäť tri dni plné cestovateľských prednášok, ktoré však boli obohatené aj o výstavy, súťaž, či turistiku. Zároveň si dali ambíciu priblížiť návštevníkom aj ľudsko-právne témy, a dať tak podujatiu presah, aký nebýva pri podobných udalostiach samozrejmosťou. Unikátom tiež zostáva, že vstup na celý program bude bezplatný.

Na festivale prezentovalo 12 hostí z celej republiky aj z Česka. Festival poctili svojou prítomnosťou známi cestovatelia ako Peťa Pogányová či Svetozár Krno, polárnik Petr Horký, ktorý režíroval dokument nominovaný na Českého lva a za „domácich“ svoje príbehy a poznania z ciest porozprávali Kristína Turčanová a Roman Adamják. Na Festival bez hraníc prišla aj fotografka a novinárka Jana Čavojská, reportér Marcel Rebro a najlepší slovenský ultrabežec Jozef Rajchl, ktorý tento rok prebehol naprieč Austráliou. Svoje expedície priblížili horolezci Ján Smoleň a Ondrej Húserka, po niekoľkých rokoch na festivale opäť vystúpil aj držiteľ Krišťáľového krídla, fotograf a publicista Andrej Bán a zostavu uzatvára Martina Kacinová, verejnosti známa z relácie Televíkend (RTVS).

Milovníci cestovania sa mohli tešiť na Jordánsko, Južnú Ameriku, peší pochod okolo Česka, dobrodružstvo v Grónsku, zážitky z horolezectva alebo Balkán, na svoje si prišli aj tí, ktorých zaujíma dokumentárna fotografia a príbehy ťažko skúšaných ľudí. Organizátori si nachystali osobitný dopoludňajší program aj pre žiakov základných a stredných škôl, v ktorom bola prezentovaná najzaujímavejšia žiacka prezentácia z projektu – MEDZI NAMI, detský diváci si okrem kultúrneho zážitku z podujatia odniesli aj nové poznatky z oblasti boja proti extrémizmu, ktoré im odovzdal člen iniciatívy Mladí proti fašizmu.

Popri hlavnom programe prebiehal aj ten sprievodný. V utorok 24. októbra sa v Slovenskom národnom múzeu – Múzeu Andreja Kmeťa konala vernisáž výstavy IDENTITA, s hudobným hosťom a diskusiou s autormi fotografií. Ďalšiu výstavu si obyvatelia a návštevníci mesta mohli ľahko všimnúť – bola inštalovaná na betónovom plote U Novanského neďaleko od železničnej stanice. Autorkou projektu Dole vodou je Ema Valientová. Pre súťaživých bola pripravená Fotohádanka, výhercovia sa mohli tešiť na vecné ceny od firmy Mammut.

Hlavný program prebiehal vo štvrtok 2. novembra a v sobotu 4. novembra do neskorých večerných hodín v sále pri Barmuseu (SNM), v piatok podvečer sa festival tradične presunul na Chatu Martinské hole do výšky viac ako 1200 metrov nad morom a zameral sa práve na horskú tematiku. Pre lepšiu zážitok organizátori odporúčali absolvovať aj nočný zostup s čelovkami.

„Na Festival Bez hraníc sa vždy teším celý rok. Kombinácia premietania na chate na holiach a priamo v meste je skvelá. „Najlepšia rodinná atmosféra, kvalitní hostia a inšpiratívne prezentácie,“ zhodnotila podujatie obľúbená cestovateľka Petra Pogányová a pridal sa aj návštevník 12. ročníka Martin: „Vynikajúci ročník, ako vždy.“

Podujatie organizačne zabezpečoval Martinský klub priaznivcov cestovania, Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK a Slovenské národné múzeum v Martine – Múzeum Andreja Kmeťa. Bolo realizované s finančným príspevom mesta Martin a Žilinského samosprávneho kraja. Sprievodné podujatie projektu MEDZI NAMI z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Klubová činnosť

PROGRAMOVÁ RADA TURČIANSKÝCH SLÁVNOSTÍ FOLKLÓRU

Členovia Programovej rady Turčianskych slávností folklóru celoročne pracujú na príprave Turčianskych slávností folklóru už roku 1984. V súčasnosti má programová rada 8 členov - Mgr. Monika Barabášová, Mgr. Eva Dudková, Ing. Jaroslava Ďurdíková, Mgr. Alena Havlínová, Ing. Antonín Havlín, Ing. Miroslav Jánošík, Ján Linceni, PhDr. Hana Zelinová, ktorí sa pravidelne stretávajú v klubových priestoroch TKS. Hlavnou náplňou stretnutí v roku 2023 bola progra-

mová skladba XXXIX. ročníka TSF, príprava hlavného programu slávnosti, sprievodných podujatí, propagačné a mediálne výstupy spojené s TSF, ako aj organizačné záležitosti. V priebehu roka sa PR TSF stretla 12-krát.

ŠTNV - ŠTÚDIO TURČIANSKYCH NEPROFESIONÁLNYCH VÝTVARNÍKOV

Tvorivé stretnutie členov Štúdia turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov. V tomto roku bolo uskutočnených 10 stretnutí. Medzi najdôležitejšie tohtoročné realizované aktivity členov ŠTNV patrili: výtvarné workshopy a výstavy Enkaustika, Obrazy Turca, Zimná krajina.

TUFOTÍM - TURČIANSKY FOTOGRAFICKÝ TÍM

Fotoskupina - Turčiansky fotografický tím, spája skúsených aj začínajúcich fotografov. Na pravidelných stretnutiach si vymieňajú skúsenosti, prezentujú najnovšiu tvorbu, poskytujú si konštruktívnu kritiku a vzájomne sa povzbudzujú k lepším výsledkom. Členovia sa zúčastňujú celoštátnej fotografickej súťaže AMFO, realizujú viacero fotografických projektov a pravidelne sa zúčastňujú fotografického podujatia Letný foto fest. Členovia absolvovali výstavy ako Cirkus - Zdeno Ziman, či spoločná výstava Straty a nálezy a Angažovaná fotografia. V tomto roku sa členovia klubu stretli 19 krát.

MUZIKANTI TURCA

Klub Muzikanti Turca vznikol za účelom spájania ľudí, ktorí sa venujú alebo sa chcú venovať hudbe v našom regióne, či už ako jednotlivci alebo skupiny bez ohľadu na hudobný žáner. Klub začal svoju činnosť v septembri 2023. Klubové priestory na nachádzajú v Turčianskom kultúrnom stredisku v Martine. Je to priestor, kde sa hudobníci môžu stretávať, skúšať, rozprávať sa. MUZIKANTI TURCA je aj projekt, v rámci ktorého je vytváraná databáza muzikantov z regiónu Turiec, kde každý môže odprezentovať svoju hudobnú tvorbu.

III. SÚČASNÝ STAV, PROBLÉMY, SMEROVANIE A VÍZIE V JEDNOTLIVÝCH OBLASTIACH ZUČ

Podujatia ZUČ – regionálne postupové prehliadky

VESMÍR OČAMI DETÍ 2023

Termín: 2.2.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

V Turčianskom kultúrnom stredisku sa konalo slávnostné vyhlásenie výsledkov regionálneho kola 38. ročníka celoslovenskej súťaže Vesmír očami detí, ktorú každoročne vyhlasuje Slovenská ústredná hvezdáreň v Hurbanove. Do regionálneho kola u nás v Turci sa v piatich kategóriách zapojilo 326 nadaných žiakov z 31 materských škôl, základných škôl a základných umeleckých škôl. Nápadité diela, pri ktorých sme sa nestačili diviť nad fantáziou detí, ktoré sa nebáli ukázať svoj talent, sa vyhodnocovali skutočne ťažko. Porota v zložení Mgr. art. Kristína Vacek – predsedníčka poroty, Mgr. Milan Herčút a Mgr. Daniela Kaplánová, spolu nakoniec udelila 15 cien a 9 čestných uznaní.

VÝTVARNÉ SPEKTRUM 2023

Termín: 16.3.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja 16.03.2023 pripravilo regionálne kolo celoštátnej, postupovej súťaže pre neprofesionálnych výtvarníkov VÝTVARNÉ SPEKTRUM.

Súťaž každoročne vyhlasuje, odborne garantuje a finančne podporuje Národné osvetové centrum v Bratislave. Súťaž Výtvarné spektrum má tradíciu v neprofesionálnom umení už niekoľko desaťročí, nadväzuje totižto na podujatie Výtvarná Dubnica, ktoré vzniklo v roku 1963 v Dubnici nad Váhom. V tomto roku Výtvarné spektrum tak oslávilo jubilejný 60. ročník, ktorý vyvrcholil celoštátnym kolom 6. – 8. októbra 2023 v Leviciach. Výtvarné spektrum je vo svojom druhu na Slovensku tým najväčším, podujatím, ktoré v celom rozsahu podporuje rozvoj neprofesionálnej výtvarnej tvorby. Výtvarníci súťažia v kresbe, grafike, maľbe, plastike, úžitkovej tvorbe či v intermediálnych presahoch. V rámci súťaže sa od jej vzniku prezentovalo množstvo výrazných talentov či výtvarníkov, ktorým súťaž pomohla na kariérnej ceste za profesionálnym umením. V tomto ročníku bol autoportrét odporúčanou témou a mnoho súťažiacich odporúčanú tému vo svojich dielach skutočne reflektovalo.

Do regionálneho kola sa prihlásilo 32 výtvarníkov, s 83 dielami. Súťažilo sa vo vekových skupinách: I. autori od 15 do 25 rokov, II. autori nad 25 rokov a III. autori bez rozlíšenia veku.

AMFO 2023, regionálne kolo súťaže

Termín: 16.2.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine dlhodobo podporuje fotografickú tvorbu a to aj prostredníctvom organizácie regionálneho a celoslovenského kola súťaže amatérskej fotografickej tvorby AMFO. Aj v tomto roku sme pripravili regionálne kolo 51. ročníka AMFO 2023, ktoré sa uskutočnilo 16.2.2023. Do regionálneho kola sa prihlásilo 23 súťažiacich s 98 fotografiami. Odborná porota vybrala fotografie na postup v 4 kategóriách.

VIDIEČANOVA HABOVKA 2023

Termín: 15.4.2023, DK Nižná

Oravské kultúrne stredisko v spolupráci s Turčianskym kultúrnym strediskom usporiadalo dňa 15. apríla 2023 v priestoroch kultúrneho domu v Nižnej, regionálne kolo celoštátnej postupovej prehliadky hudobného folklóru Vidiečanova Habovka 2023. Odborným garantom, vyhlasovateľom a financovateľom súťaže bolo Národné osvetové centrum. Z regiónu Turiec sa súťaže zúčastnila Gajdošská ľudová hudba „Dulickí pastieri“ zo súťažným číslom „Už duličan gajduje“. Svojím vystúpením si vybojovali postup do krajského kola a umiestnili sa v zlatom pásme tejto tradičnej folklórnej súťaže. Porotu tvorili: Ing. arch. Marek Reznický, Mgr. Alžbeta Selecká, Mgr. Jana Veselovská.

ENIKI BENIKI

Termín: 11.3.2023, Katolícky kultúrny dom, Vrútky

TKS s finančnou podporou Národného osvetového centra pripravilo regionálne kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky choreografií detských folklórnych kolektívov Eniki beniki 2023. Súťaž sa uskutočnila v sobotu 11.03.2022 od 9:00 hod. v Katolíckom kultúrnom dome vo Vrútkach. Do súťaže sa prihlásili 2 folklórne súbory. Zlaté pásmo a postup do krajského kola získal: DFS Turiec.

TURČIANSKE DIVADELNÉ DNI 2023

Termín: 25.3.2023, KD Belá - Dulice

Turčianske kultúrne stredisko v Martine zorganizovalo v spolupráci s obcou Belá - Dulice a Národným osvetovým centrom v Bratislave v tradičnom termíne 25. marca 2023 „TURČIANSKE DIVADELNÉ DNI 2023“, regionálne kolo 8. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky neprofesionálneho divadla mladých FEDIM 2023 a 48. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky neprofesionálneho divadla dospelých Belopotockého Mikuláš 2023. Na javisku kultúrneho domu v Belej – Duliciach sa uskutočnilo regionálne kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky neprofesionálneho divadla dospelých Belopotockého Mikuláš. Prehliadka neprofesionálneho divadla mladých FEDIM, sa v tomto termíne neuskutočnila. Uskutočnila sa v náhradnom termíne podľa právoplatných propozícií NOC v Bratislave.

Do súťaže sa celkovo prihlásili štyri divadelné súbory z nášho regiónu, v kategórii neprofesionálneho divadla dospelých sa zúčastnili 3 súbory a v kategórii neprofesionálneho divadla mladých sa predstaví martinskému publiku 1 súbor.

Trojčlenná odborná porota v zložení, Mgr. art. Tibor Kubička – predseda poroty, Mgr. art. Zuzana Galková ArtD. – členka poroty, Mgr. Zuzana Pálenčíková – členka poroty bola veľkým prínosom pre zúčastnené súbory po každom predstavení počas rozborových seminárov, kde hodnotila, ale najmä odovzdávala cenné rady a motivovala divadelníkov k ďalšej práci. Zároveň boli súčasťou seminárov aj plodné diskusie medzi porotou a účinkujúcimi.

Na postupovej súťažnej prehliadke vystúpili divadelníci v rámci súťaže Belopotockého Mikuláš. V kategórii Prúdy tradičného divadla udelila odborná porota Ocenenie s priamym postupom Divadelnému súboru Štronzo z Belej – Dulíc s inscenáciou divadelnej hry Alexandra Nikolajeviča Ostrovského „Posledná obeť“ v réžii Juraja Benčíka. Odborná porota udelila Špeciálnu cenu Turčianskych divadelných dní 2023 Žabokreckému ochotníckemu divadlu za uvedenie autorskej rozprávkovej hry „Odvážne dobrodružstvo“ v réžii Martina Zachara. Tretiemu zúčastnenému súboru Ochotníckemu divadelnému súboru Oľgy Borodáčovej z

Martina sa rozhodla odborná porota udeliť Čestné uznanie za ich inscenáciu „Rysavá jalovica“ v režii Dany Rusnákovej a kolektívu.

V kategórií divadla mladých FEDIM odborná porota udelila formou regionálneho výberu Ocenenie s priamym postupom do krajského kola pre DS Drobátka s inscenáciou “Môj skvelý brat Robinzon” pôsobiaci pri LDO ZUŠ Martin Mudroňova. Táto inscenácia martinského súboru DS Drobátka, získala priamy postup aj na krajskom kole v rámci krajskej súťažnej prehliadky Turčianske Javisko 2023 a nakoniec získala niekoľko ocenení aj v celoštátnom kole prehliadky a súťaže divadla mladých FEDIM v Tisovci.

DIEŤA V DIVADLE 2023

Termín: 23.3.2023, KD Belá - Dulice

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v spolupráci s obcou Belá - Dulice a Národným osvetovým centrom v Bratislave 23. marca 2023 súťažnú prehliadku „DIEŤA V DIVADLE 2023“, regionálne kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky detskej dramatickej tvorivosti Zlatá priadka.

Tohto roku sa zúčastnili 4 divadelné súbory z nášho regiónu. DS Chleba so šunkou – Paleontologička (LDO ZUŠ Martin), DS Fridky - Frida (LDO ZUŠ Martin), DS Sofie - Tajný denník Adriana Mola (LDO ZUŠ Martin), DS Katolícka ZŠ s MŠ Antona Bernoláka - Princezná so zlatou hviezdou na čele.

Tieto divadelné inscenácie hodnotila trojčlenná odborná porota v zložení; Mgr. art. Vladimír Mores - predseda poroty, PhDr. Evka Štofčíková a Mgr. art. Zuzana Pálenčíková ako členky poroty. Odborná porota ocenila dva súbory, jeden priamym postupom a ďalší návrhom na postup do krajského kola „DETSKÝ DIVADELNÝ MEDVEĎ 2023“, DS Fridky - Frida (LDO ZUŠ Martin) a DS Sofie - Tajný denník Adriana Mola (LDO ZUŠ Martin). Obidva súbory sa krajského kola zúčastnili a DS Sofie s inscenáciou “Tajný denník Adriana Mola” získal na krajskom kole v Žiline 3. miesto s návrhom na postup do celoštátneho kola postupovej súťaže a prehliadky detskej dramatickej tvorivosti Zlatá priadka.

VAJANSKÉHO MARTIN 2023

Termín: 27.3.2023 -30.3.2023

69. ročník regionálneho kola celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých sa uskutočnil 27.3.2023 - 30.3.2023 v Turčianskej knižnici v Martine. Veľmi nás potešilo, že záujem o recitačnú súťaž opäť stúpol. Do súťaže sa prihlásilo 148 recitátorov z okresov Martin a Turčianske Teplice. Súťažilo sa v 5 kategóriách umeleckého prednesu poézie a prózy. Kategórie recitačných kolektívov neboli tento rok zastúpené.

Súťaž prebiehala po jednotlivých kategóriách. Prvý deň 27.3.2023 súťažili žiaci I. kategórie prednesu poézie a prózy. 28.3.2023 nasledovali žiaci II. kategórie v prednese poézie a prózy. 29.3.2023 súťažili starší žiaci v III. kategórií prednesu poézie a prózy. 30.3 - súťažili študenti a dospelí recitátori v dvoch kategóriách a to IV. a V. kategórií prednesu poézie a prózy.

Tento rok sme uskutočnili pred samotnou súťažou vzdelávací webinár jeho lektorkou bola skúsená pedagogička a porotkyňa v súťaži Hviezdoslavov Kubín Mgr. Zuzana Demková. Online webinárov sa spolu zúčastnilo 15 učiteľov z celého Slovenska a keďže toto vzdelávanie sme spolplatnili, z výnosu sme mohli pokryť ďalšie výdavky spojené s recitačnou súťažou

Vajanského Martin. Webinár bol zameraný na charakteristiku prednesu, prípravu recitátora, prozaické vlastnosti a výber vhodných textov na recitáciu.

Webinár zaznamenal v radoch učiteľov priaznivé ohlasy a preto budeme v podobných aktivitách pokračovať aj v budúcich rokoch a zaradíme položku vzdelávania aj do ďalších rokov a projektov venovaných Vajanského Martinu / Hviezdoslavovmu Kubínu v Martine.

NOSITELIA TRADÍCIÍ

Termín: 13.05.2023, Katolícky kultúrny dom vo Vrútkach

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja uskutočnilo regionálne kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky folklórnych skupín Nositelia tradícií 2023. Súťaž bola zameraná na folklórne skupiny, ktoré spracúvajú a uchovávajú tradičné formy tanca, hudby, zvyklostné a obradové prejavy svojich obcí, prípadne blízkeho okolia. Súťaž sa uskutočnila 13.5.2023 v priestoroch Katolíckeho kultúrneho domu vo Vrútkach, zo začiatkom o 9 hodine. Podujatie bolo podporené z finančných zdrojov poskytnutých Národným osvetovým centrom, ktoré bolo zároveň vyhlásiteľom a garantom súťaže. Celkovo sa prihlásili 4 folklórne súbory: Folklórna skupina Podhradie, Folklórna skupina Prameň Dubové, Folklórna skupina Tiešňavan a Ľudová hudba Drienča Krpeľany, Folklórny súbor Hrádok, ktoré súťažili o postup do krajského kola. Hodnotenie prebiehalo v zlatom, striebornom, bronzovom pásme. Zlaté pásmo získali s priamym postupom: Folklórna skupina Tiešňavan a Ľudová hudba Drienča Krpeľany s predstavením „*Na Mládatká*“. Návrh na postup: Folklórna skupina Podhradie s predstavením „*Podhradské novoty*“, Folklórna skupina Prameň Dubové s predstavením „*V krčme „U Štáliká*“. Strieborné pásmo: FSK Hrádok s predstavením „*Páračky*“.

Porota ocenila vysokú kvalitu spracovania jednotlivých predlôh, čo sa odzrkadlilo aj na samotnom hodnotení folklórnych skupín. Odborná porota pracovala v zložení: predsedníčka poroty: Mgr. art. Lenka Konečná, členovia poroty: Mgr. art. Simona Ondreáš Dikaszová, Mgr. art. Vanda Golianová, Mgr. art. Zuzana Palanová, Mgr. Gabriela Očkajová. Vedúci skupín absolvovali aj odborné semináre s porotou, kde získali nové podnety pre zlepšenie svojich vystúpení.

Podujatia ZUČ – krajské postupové prehliadky

VAJANSKÉHO MARTIN 2023

Termín: 2.5. - 5.5.2023 – SNK - Literárne múzeum, Slovenské komorné divadlo v Martine

Krajské kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky Hviezdoslavov Kubín 2023, v našom regióne pod názvom Vajanského Martin, v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých bolo naplánované v súlade s propozíciami a pokynmi od Národného osvetového centra na 2.5. – 5.5.2023 v priestoroch Literárneho múzea SNK v Martine a Slovenského komorného divadla.

Cieľom súťaže Vajanského Martin – Hviezdoslavov Kubín je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie nadania a umelecko-odborný rast jednotlivcov a kolektívov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie umeleckej tvorby v oblasti umeleckého prednesu, recitačných kolektívov a divadiel poézie. V rámci súťažnej prehliadky absolvovali recitátori rozborové semináre s odbornou porotou. Tento rok sa o priazeň poroty uchádzalo 147 recitátorov a 3 detské divadlá poézie, ktorý reprezentovali svoje okresy na krajskej súťaži.

Súťaž sa začala prednesom detskej I. kategórie v prednese poézie a prózy a to 2.5.2023 v priestoroch Literárneho múzea v Martine. Nasledoval prednes recitátorov III. a IV. kategórie a 4.5.2023 prednes II. a V. kategórie. Krajskú súťaž zavŕšili 5.5.2023 detské divadlá poézie v tomto roku sa do nej zapojili 3 divadlá ktoré súťažili v priestoroch štúdia v Turčianskom komornom divadle v Martine.

Náš región sa v r. 2023 dočkal pekného úspechu: dôchodkyňa a dlhoročná recitátorka Želmíra Mišutová sa umiestnila vo svojej V. kategórii na celoštátnom kole tejto prestížnej v striebornom pásme. Celoštátne kolo sa uskutočnilo 21.6. – 24.6.2023 v Dolnom Kubíne.

TURČIANSKE JAVISKO 2023

Termín: 22. – 24.4.2023, Štúdio Slovenského komorného divadla v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine usporiadalo v dňoch 22. – 24. apríla 2023 krajskú postupovú súťaž a prehliadku neprofesionálneho divadla dospelých a neprofesionálneho divadla mladých Turčianske javisko 2023. Spoluorganizátorom súťaže bolo Slovenské komorné divadlo v Martine. Vyhlasovateľom a odborným garantom súťažnej prehliadky bolo Národné osvetové centrum v Bratislave.

Počas dvoch víkendových dní súťažnej prehliadky sa predstavili divadelné súbory neprofesionálneho divadla dospelých. Nasledujúci deň, pondelok patril divadelným súborom v kategórii neprofesionálneho divadla mladých. Do súťaže postúpilo celkovo 10 divadelných súborov z 5 regiónov Žilinského kraja. V kategórii neprofesionálneho divadla dospelých sa zúčastnilo prehliadky celkovo 5 súborov a v kategórii neprofesionálneho divadla mladých sa predstavili martinskému publiku 4 súbory. Piaty divadelný súbor v tejto kategórii sa nakoniec súťažnej prehliadky nezúčastnil pre zdravotnú indispozíciu predstaviteľky hlavnej úlohy.

Trojčlenná odborná porota v zložení Mgr. art. Matej Moško, PhD. – predseda poroty, Mgr. art. Zuzana Galková ArtD. – členka poroty, Mgr. art. Naďa Uherová, ArtD. – členka poroty bola veľkým prínosom pre zúčastnené súbory počas rozborových seminárov po každom predstavení, kde hodnotila, ale najmä odovzdávala cenné rady a motivovala divadelníkov k ďalšej práci. Zároveň boli súčasťou seminárov aj plodné diskusie medzi porotou a účinkujúcimi.

Počas dvoch víkendových dní sa svojou tvorbou prezentovali divadelné súbory v kategórii neprofesionálneho divadla dospelých. V kategórii Prúdy súčasného divadla boli ocenené nasledovné dva súbory: Ocenenie s priamym postupom na celoštátne kolo Belopotockého Mikuláš 2023 (1. miesto), získala inscenácia „NO LAND“ v podaní divadelného súboru dNO z Námestova pod režisérskou taktovkou Lukáša Kubíka. Ocenenie s návrhom na postup na celoštátne kolo Belopotockého Mikuláš 2023 (2. miesto), získal divadelný súbor APOSTROP z Liptovského Mikuláša s inscenáciou „SPÁLENÉ KRÍDLA“, ktorú režíroval Ján Kuráň. V kategórii Prúdy tradičného divadla boli ocenené nasledovné súbory: Ocenenie s priamym postupom na celoštátne kolo Belopotockého Mikuláš 2023 (1. miesto), získala inscenácia „VÝNOSNÉ MIESTO“ DIVADLA f*ACTOR z Liptovského Mikuláša režírovaná Michalom Tomasym. Ocenenie s návrhom na postup na celoštátne kolo Belopotockého Mikuláš 2023 (2. miesto), získal divadelný súbor ŠTRONZO z Belej – Dulíc pod režijnou taktovkou Juraja Benčíka. Čestným uznaním ocenila odborná porota divadelné predstavenie „VESELÁ JESEŇ“ v podaní DS J. Palárika z Čadce, režírované Vladimírom Moresom. V tejto kategórii sa odborná porota rozhodla udeliť dve Špeciálne ceny, v obidvoch prípadoch za mimoriadny herecký výkon. Toto ocenenie získali pani Katarína Janesová z Divadelného súboru Jána Palárika z Čadce a pani Katarína Letrichová z divadelného súboru Štronzo z Belej – Dulíc. Dramaturgickou výnimkou z

víkendového programu krajskej divadelnej súťažnej prehliadky Turčianske javisko 2023 bolo predstavenie z kategórie divadla mladých v podaní Liptovsko - mikulášskeho DIVADLA f*ACTOR pod názvom „HRDINOVIA“.

Pondelňajší program krajskej súťažnej prehliadky Turčianske javisko 2023 už dramaturgicky plne patril kategórii divadla mladých. Ocenenie s priamym postupom na celoštátne kolo FEDIM 2023 (1. miesto), získala inscenácia „MÔJ SKVELÝ BRAT ROBINZON“ martinského DS DROBÁTKA, ktorú realizovali pod režijnou taktovkou Pavly Musilovej. Ocenenie s návrhom na postup na celoštátne kolo FEDIM 2023 (2. miesto), získal divadelný súbor DS TEATRO IN VITRO zo Žiliny s autorskou inscenáciou „PSORIÁZA FORTE“, ktorú režíroval Vladimír Mores. Odborná porota ocenila Čestným uznaním v tejto kategórii dva divadelné súbory, DIVADLO f*ACTOR z Liptovského Mikuláša s inscenáciou „HRDINOVIA“ režírovanou Michalom Tomasym a autorskú divadelnú inscenáciu Alexandry Gloserovej z Bytče pod názvom „JABLČKO“ pod režijnou taktovkou Radovana Kianicu.

Víťazné divadelné súbory z Turčianskeho javiska reprezentovali náš kraj v kategórii divadla dospelých na celoštátnej postupovej súťaži a prehliadke Belopotockého Mikuláš 2023 v Liptovskom Mikuláši a v kategórii divadla mladých na celoštátnej postupovej súťaži a prehliadke FEDIM 2023 v Tisovci. Martinský súbor DS DROBÁTKA, ktorý v kategórii divadla mladých FEDIM získal Ocenenie s priamym postupom na celoštátne kolo FEDIM 2023, kde rovnako získal ocenenie odbornej poroty Zlaté pásmo s návrhom na postup. Členom súboru Petrovi Grendárovi a Daniele Dudovej boli odbornou porotou udelené aj špeciálne ceny Za herecký výkon.

Súčasťou podujatia „Turčianske javisko 2023“ bola nielen súťažná prehliadka neprofesionálnych divadelných súborov ale aj vzdelávacia časť, ktorou bol divadelný workshop „Ludus vita“. Tento sa uskutočnil 24. apríla 2023 od 10:00 h. v klubových priestoroch Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine. Workshop „Ludus vita“ bol zameraný na prácu s dramatickým textom a dramatickou situáciou a ich pretavením do javiskovej podoby. Okrem situácie účastníci pracovali so vzťahmi, ako ďalším pilierom hereckej tvorby. Účastníci workshopu pracovali pod dohľadom lektora, pedagóga, herca a režiséra Mgr. art. Michala Tomasyho. Na workshope pracovalo s lektorom 13 účastníkov.

Podujatia ZUČ – celoštátne postupové prehliadky

FESTIVAL AMFO 2023

Termín: 27. – 29.10.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine, Slovenská národná knižnica v Martine, Turčianska knižnica v Martine.

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja zorganizovalo v dňoch 27. – 29. október 2023, 51. ročník festivalu amatérskej fotografie – AMFO 2023. Hlavným partnerom, vyhlasovateľom a odborným garantom AMFO je Národné osvetové centrum v Bratislave.

Počiatky výstavy a súťaže amatérskej fotografie na Slovensku sa datujú od roku 1952, avšak jej história v súvislosti s mestom Martin a názov AMFO sa viaže k roku 1965 a iniciatíve martinských fotografov z Fotoklubu DK ROH ZŤS (dnes Fotoklub Karola Plicku) priniesť celoštátnu (československú) súťaž amatérskej fotografie spolu s výstavou do Martina (do priestorov DK ROH – dnešný DK Strojár). Súťaž niesla rovnaký názov AMFO, no nesúťažili v nej jednotlivci, ale posudzovali sa celé kolekcie fotografií z krajov Československa. Slovenské

AMFO sa s československým AMFOm obrok striedalo a vytváralo tak tvorivé podhubie pre fotografické komunity. Vizuál oboch súťaží AMFO bol tvorený grafickým dizajnérom Róbertom Brožom, ktorý pôsobil v Martine, kde pracoval pre vydavateľstvo Osveta. Súčasťou AMFO bola v rokoch 1973-2005 aj prehliadka diapozitívov pod názvom DIAFOTO, ktorá v svojich počiatkoch prebiehala v priestoroch kina Strojár.

Turčianske kultúrne stredisko v Martine získalo na základe konkurzu vyhláseného Národným osvetovým centrom poverenie na organizovanie celoštátneho kola súťaže AMFO v rokoch 2021-2024. AMFO je celoštátna postupová súťaž a výstava amatérskej fotografickej tvorby, ktorá je jedinou svojho druhu na Slovensku. Uskutočňuje sa každoročne, keď v priebehu roka postupne prebiehajú regionálne a krajské kolá naprieč Slovenskom a súťaž na jeseň vrcholí celoštátnym kolom.

Súťaž a aktivity s ňou spojené vytvárajú priestor na vznik a prezentáciu tvorby. Zámerom je podporiť čo najširšiu skupinu tvorcov fotografie ale aj osloviť mladú generáciu autorov. Do celoštátneho kola 51. ročníka AMFO 2023 postúpilo 232 autorov a autoriek s 565 fotografiami.

Odborná porota v zložení: predsedníčka: Mgr. art. Lenka Lindák Lukačovičová, ArtD a členovia: doc. Mgr. art. Jana Hojstričová, ArtD., Mgr. art. Šimon Parec, MgA. Peter Fabo, MgA. Dávid Doroš navrhla vystaviť 209 diel od 109 autorov a udeliť 29 cien a 23 čestných uznaní.

Celoštátna postupová súťaž a výstava amatérskej fotografickej tvorby nie je prezentovaná len výstavou vybraných a ocenených fotografií, ale aj ďalšími sprievodnými výstavami a nezabudlo sa ani na atraktívne edukatívne fotoworkshopy, prezentácie, besedy či tvorivé dielne vhodné pre deti.

Podujatia ZUČ – regionálne nepostupové prehliadky

TURIEC MAĽOVANÝ

Termín: 11.6.2023, Múzeum slovenskej dediny - Jahodnícke háje, Martin

Výstava výtvarno - literárnej súťaže Turiec maľovaný je dlhodobou súčasťou sprievodného programu Turčianskych slávností folklóru. Tento rok bola inštalovaná v objekte Vozárne z Moškovca v Múzeu slovenskej dediny SNM. V roku 2023 bola téma súťaže venovaná téme s názvom „CHLIEB“. Súťaž bola určená žiakom materských, základných a základných umeleckých škôl. Porota vyhodnotila a udelila ocenenia pre najzaujímavejšie práce, pričom ocenení žiaci sú kontaktovaní prostredníctvom pedagógov. Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže pre deti a mládež, zameranej na priblíženie tradičnej ľudovej kultúry sa konalo v rámci Turčianskych slávností folklóru v Múzeu slovenskej dediny - Jahodnícke háje.

O ZLATÚ GULÔČKU

Termín: 11.3.2023, Katolícky kultúrny dom, Vrútky

TKS pripravilo regionálne kolo nepostupovej speváckej súťaže O zlatú Gulôčku 2023. Súťaž sa uskutočnila v sobotu 11.03.2023 od 11:00 hod. v Katolíckom kultúrnom dome vo Vrútkach. Vybraní účastníci sa zúčastnili koncertu v Synagóge vo Vrútkach v nedeľu 4.6.2023. Do súťaže sa prihlásilo 23 detí. Odborná porota v zložení Mgr. Eva Dudková, predsedníčka poroty a členovia PhDr. Hana Zelinová, Mgr. Marián Kramár.

Nepostupové festivaly ZUČ regionálneho významu

TURČIANSKE SLÁVNOSTI FOLKLÓRU - XXXIX. ročník

Termín: 11.6.2023, Múzeum slovenskej dediny - Jahodnícke háje, Martin

V nedeľu 11. júna 2023 sa konal XXXIX. ročníka Turčianskych slávností folklóru. Podujatie má v kultúrnom kalendári Turca svoje významné miesto pre svoj bohatý programový obsah, množstvo nadšených účinkujúcich a neopakovateľnú atmosféru, ktorú vytvárajú samotní účastníci a dotvárajú návštevníci a priestor Múzea slovenskej dediny.

Sprievodný program TSF ako prvé otvorilo podujatie „Ako bolo na počiatku medzi nami“. Podujatie bolo rozdelené na dve časti. 27. mája 2023 v Krpeľanoch oslávila svoje okrúhle 40. výročie FSk Tiešňavan spolu s LH Drienča a 9. júna 2023 v Podhradí pokračovalo v oslavovaní svojho výročia FSk Podhradie a LH Podhradská muzika. V nedeľu 4. júna 2023 sa v Kultúrnej sále Kriváň vo Vrútkach konal koncert detských sólistov spevákov „O zlatú gulôčku“.

Hlavný program XXXIX. ročníka Turčianskych slávností folklóru sa začal v nedeľu 11. júna 2023 v Múzeu slovenskej dediny v Martine. Počasie a nálada boli vynikajúce. Účinkujúce folklórne súbory a sólisti pripravili pre divákov úžasnú atmosféru, plnú tanca, hudby, ľudových zvykov a tradícií. Bohatý program slávností bol rozčlenený do štyroch blokov. Prvý z nich pod názvom „Na pažiti“ bol venovaný tvorbe detských folklórnych súborov z nášho regiónu. Obrázok hier, piesní, hudby a tanca, ktoré predstavili detské folklórne kolektívy z Turca.

Ďalší blok pod názvom „Ako kto robí, tak sa mu vodí“ bol venovaný tvorbe dedinských folklórnych skupín z nášho regiónu, ktoré nám priblížili obrazy sviatkov a práce v minulosti. V tretej časti sa nám predstavil hosť FS Vatra a FS Vatra Senior z Tlmáč. Vo svojom programe „Čilej po našom“ predstavili okrem nádherných tancov a piesni, bohato zdobené kroje z regiónu Tekov.

Vrcholom slávností bol galaprogram nazvaný „Odkážte, odpíšte...“, v ktorom vystúpili turčianske folklórne súbory Turiec, Lysec, Kriváň, a jubilujúce folklórne skupiny Dubové, Podhradie a Tiešňavan, ľudové hudby Kriváň, Turiec, Podhradská muzika a Drienča. Program obohatila aj gajdošská hudba Dulickí pastieri.

Súčasťou slávností boli aj sprievodné podujatia, ktoré prebiehali v areáli Múzea slovenskej dediny „Dnes tovariš, zajtra majster“ spojené s ukázkami tradičnej výroby v prácach študentov, jarmok tradičných remesiel, vyhodnotenie súťaže a otvorenie výstavy „Turiec maľovaný“ v priestoroch Vozárne z Moškovca. Detský program obohatili aj dielničky „Na slávnostiach tvorivo“. Milovníci fotografie sa zapojili do prebiehajúcej fotovýzvy „Slávnosti spoza objektívu“. Kurátorský výber fotografií bol vystavený od júla až do septembra na Pešej zóne v Martine. Rozmanitý program, slnečné počasie, takmer 2 000 návštevníkov spoločne s účinkujúcimi a autentické prostredie Múzea slovenskej dediny v Martine, vytvorilo opäť jedinečnú atmosféru tohto obľúbeného folklórneho podujatia v Turci. Spoluorganizátormi podujatia boli Slovenské národné múzeum v Martine – Múzeum slovenskej dediny, Mesto Martin a Turčianske združenie pre šírenie a ochranu tradičnej a ľudovej kultúry Martin (TUZLUK). Podujatie bolo podporené z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia, spolufinancované s podporou Žilinského samosprávneho kraja a realizované s finančným príspevom Mesta Martin. Rovnako sa uskutočnilo aj vďaka partnerom a mediálnym partnerom.

Podujatia ZUČ - prehliadky - TKS ako spoluorganizátor

DIVADLO K ĽUĎOM

Termín: 1. - 2.9.2023, pešia zóna mesta Martin

Turčianske kultúrne stredisko v Martine bolo spoluorganizátorom 101. ročníka Scénickej žatvy, najstaršieho festivalu neprofesionálneho divadla v Európe, ktorý sa uskutočnil 30. 8. – 2. 9. 2023 v Martine.

Turčianske kultúrne stredisko bolo tvorcom sprievodného pouličného programu „Divadlo k ľuďom“, ktorý sa uskutočnil v dňoch 1. - 2.9. 2023 na Divadelnom námestí v Martine. Zámerom nášho programu bolo v priestore pešej zóny mesta Martin pomocou našich predstavení vtaiahnuť verejnosť či účastníkov do atraktívneho divadelného diania. Festivalové dianie sprevádzali chodúľové predstavenia „Najvyšších kaukliarov“, ktorí svojimi jednotlivými vstupmi pritiahli pozornosť verejnosti nielen k sprievodnému programu, ale aj k ostatným podujatiam 101. ročníka Scénickej žatvy.

Do sprievodného programu sme úspešne zaradili dvojicu tvorivých výtvarno - divadelných dielní pre deti „Urobme si divadielko“. Deti si s dvojicou lektoriek užili veľa zábavy pri výrobe vlastného divadielka, ktoré si spolu s nimi vyrobili a mali možnosť si svoje divadielko odnieť domov. V priebehu tvorivej činnosti sa z nich stali bábkarí, scénografi, scenáristi, režiséri vlastných divadelných príbehov.

Nielen detské publikum, ale aj „dospeláci“ mohli v rámci programu „Divadlo k ľuďom“ zažiť niečo neopakovateľné v rámci pouličného predstavenia „Show robošov - umelci k lopatám“ v podaní Dua Kyseli Krastafci. Toto výnimočné predstavenie patrilo k najúspešnejším podujatiam 101. ročníka Scénickej žatvy v Martine.

Projekt sprievodného pouličného programu „Divadlo k ľuďom“ k 101. ročníku Scénickej žatvy v Martine bol realizovaný s finančnou podporou mesta Martin a Žilinského samosprávneho kraja.

ECHO HELIGÓNKY 2023

Termín: 13.5.2023, Valča

Turčianske kultúrne stredisko v Martine spolupráci s Miestnym odborom Matice slovenskej vo Valči, Hudobným odborom Matice slovenskej, Domom Matice slovenskej v Žiline, obcou Valča pripravilo už 10. ročník prehliadky heligonkárov z rôznych regiónov Slovenska pod názvom ECHO HELIGÓNKY 2023. Podujatie sa uskutočnilo v sobotu 13.5.2023 v kultúrnom dome obce Valča.

VÝSTAVA PRÁC ABSOLVENTOV ZUŠ V MARTINE

Termín: 5.5. - 19.5.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja v spolupráci s Základnou umeleckou školou v Martine (Mudroňova) pripravila v dňoch 5.5. – 19.5.2023 pre verejnosť výstavu prác absolventov výtvarného odboru 4. ročníka – 1. časti, 1. stupňa. Na výstave sa každý absolvent daného ročníka prezentoval jednou prácou. Pestrosť techník zastúpených absolventských prác bola široká od kresby a maľby cez grafiku až po kombinované techniky. Výstava bola podmienkou postupu do druhej časti štúdia na výtvarnom odbore v Základnej umeleckej škole. Tešíme sa, že verejnosť mala

možnosť spoznať mladé výtvarné talenty, ktoré vyrastajú v našom meste pod dohľadom zaniietených výtvarných pedagógov zo ZUŠ Mudroňova v Martine.

AMFO 2023 - Fotografia 2023

Termín: 26.10. - 30.12.2023, Pešia zóna Martin

Fotografi Klubu Karola Plicku spoločne s TKS vytvorili kolekciu fotografií, ktorú odprezentovali verejnosti exteriérovou výstavou nadrozmerných fotografií.

AMFO 2023 - 43.ročník Národní soutěže fotografie

Termín: 18.10. - 1.12.2023, Slovenské komorné divadlo – foyer Štúdia

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja v rámci festivalu amatérskej fotografie AMFO 2023 pripravilo výstavu 43. Národní soutěž fotografie, ktorá bola jednou z 8 sprievodných výstav festivalu AMFO. Vystavené boli fotografie, ktoré vybrala odborná porota v rovnakej fotografickej súťaži v Českej republike.

ČARO VIANOČ

Termín: 9.12. - 12.12.2023, KD Žabokreky

Výstava tvorby neprofesionálnych výtvarníkov Idy Remeníkovej a Petra Antala - člena ŠTNV pri TKS sa konala v obci Žabokreky. Bola veľmi úspešná na návštevnosť, pozreli si ju detí z príľahlých škôl či seniori.

Podujatia ZUČ – koncerty

AKO BOLO NA POČIATKU MEDZI NAMI – Podhradie

Termín: 9.6.2023, OU Podhradie

TKS v rámci sprievodného programu XXXIX. ročníka TSF zorganizovalo oslavy 40. výročia založenia FSk Podhradie spolu s LH Podhradská muzika pod názvom "Ako bolo na počiatku medzi nami". Podujatie sa uskutočnilo 9. júna 2023 o 18:30 hodine v priestoroch KD Podhradie a bolo súčasťou sprievodného programu k XXXIX. ročníku Turčianskych slávností folklóru. Súčasťou programu bolo aj premietanie zdigitalizovaných záznamov z Podhradia.

AKO BOLO NA POČIATKU MEDZI NAMI – Krpeľany

Termín: 27.05.2023, Krpeľany

KS v rámci sprievodného programu XXXIX. ročníka TSF zorganizovalo oslavy 40. výročia založenia FSk Tiešňavan spolu s LH Drienča pod názvom "Ako bolo na počiatku medzi nami". Vystúpenie sa uskutočnilo 27. mája 2023 o 15.00 hodine v priestoroch ZŠ Krpeľany a bolo súčasťou sprievodného programu k XXXIX. Ročníku Turčianskych slávností folklóru. Súčasťou programu bolo aj premietanie zdigitalizovaných záznamov z Krpelian.

„O ZLATÚ GULŔŔČKU“

Termín: 4.6.2023, KS Kriváň, Vrútky

Koncert „O zlatú gulŔŔčku“ sa uskutočnil 4. júna 2023 o 14.00 hodine v Kultúrnej sále Kriváň vo Vrútkach. Podujatie tradične prepájalo aktívne hrajúcich muzikantov ľudovej hudby Javorové husle a finalistov detskej spevackej súťaže „O zlatú gulŔŔčku“. V ich prevedení zazneli

tradičné folklórne piesne z regiónu Turiec. Podujatie bolo podporené z verejných zdrojov poskytnutých Žilinským samosprávnym krajom a realizované s finančným príspevom mesta Martin.

KULTUR VLAK

Termín: 9.11.2023 - vlaková stanica Vrútky

Dňa 9.11.2023 sa aj na stanici vo Vrútkach konalo sprievodné podujatie pri príležitosti 70. výročia vzniku kultúrno - osvetových stredísk na Slovensku pod názvom KULTUR VLAK. Rýchlik Tatran EX 604 s odchodom z Košíc o 09:07 hod. a s príchodom do Bratislavy o 14.33 hod. bol vypravený so špeciálnym spoločenským vozňom, v ktorom prebiehali rôzne amatérske predstavenia umelcov z celého Slovenska. Na vybraných vlakových staniciach bol pripravený sprievodný program. Na stanici vo Vrútkach od 11:45 hod. prekvapilo cestujúcich hudobné vystúpenie inštrumentálnej skupiny LETORA, ktorá sa predstavila so svojim repertoárom. Táto skupina pôsobí v rámci Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine v rámci klubu Muzikanti Turca.

Podujatia ZUČ – výstavná činnosť

AMFO 2022 - celoštátna výstava

Termín: 4.11.2022 - 11.1.2023, Slovenská národná knižnica v Martine

Jubilejný 50.ročník súťaže AMFO 2022 vyvrcholil v piatok 4. novembra v priestoroch Slovenskej národnej knižnice v Martine slávnostným vyhodnotením a ocenením víťazov tohto najprestížnejšieho podujatia v rámci amatérskej fotografickej tvorby na Slovensku.

PO SLNKU, VIDÍM ŤA, V ZÁVITOCCH ČASU - Pamäť odporúčaná téma AMFO 2022

Termín: 11.10.2022 - 28.2.2023, Pešia zóna Martin, stojan Woven

Turčianske kultúrne stredisko pripravilo exteriérovú výstavu s názvom *Po slnku, vidím Ťa, v závitoch času*. Výstava bola súčasťou programu 50. ročníka celoštátnej postupovej súťaže amatérskej fotografickej tvorby AMFO 2022, ktorá je jediná svojho druhu na Slovensku a bola realizovaná s finančnou podporou Žilinského samosprávneho kraja a s podporou mesta Martin v rámci projektu Fotografia v meste.

STRATY A NÁLEZY - IDENTITA

Termín: 19.1. - 2.2.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Výstava STRATY A NÁLEZY - Identita bola výsledkom tvorivej práce členov fotoklubu Turčianskeho kultúrneho strediska TuFoTím. Fotografky a fotografi autorsky zasahovali do stratených a opäť nájdených fotografií, ktorých autori boli neznámi alebo do fotografií, ktoré zdanlivo už naplnili svoj plný potenciál. Týmito intervenciami fotografie získali nové významy, kontexty a teda aj novú identitu. Téma identity bola nosným pojítkom medzi manipulovanými fotografiami a autorskými fotografiami členov klubu, ktoré boli taktiež súčasťou výstavy.

VESMÍR OČAMI DETÍ 2023

Termín: 3.2. - 13.2.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Vystavené ocenené práce spolu s ďalšími mimoriadnymi vesmírnymi obrázkami bolo možné vidieť na výstave v priestoroch Turčianskeho kultúrneho strediska. Ocenené diela

následne putovali do Hvezdárne v Hurbanove na celoslovenské kolo súťaže Vesmír očami detí, ktoré sa konali v máji 2023.

AMFO 2023 - výstava regionálneho kola

Termín: 16.2. -12.3.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Z ocenených fotografií, fotografií s čestným uznaním a ďalších vybraných fotografií (spolu 38 fotografií) porota vyskladala výstavu v priestoroch Turčianskeho kultúrneho strediska. Čestne uznané a ocenené fotografie putovali ďalej do krajského kola, v ktorom autori súťažili o postup do celoslovenského kola. Ocenené fotografie boli zároveň súčasťou exteriérovej výstavy na pešej zóne v Martine.

AMFO 2023 - Výstava ocenených autorov regionálneho kola

Termín: 1.3. - 25.6. 2023, Pešia zóna Martin, stojan Woven

Fotografia si vyžaduje fyzickú skutočnosť, ktorú zaznamenáva. Fakt, že fotografia je istým spôsobom záznamom premietanej reality, je dôvodom, prečo akúkoľvek fotografiu vnímame ako niečo skutočnejšie, než pri iných typoch vizuálnej reprezentácie reality. Toto je pre fotografiu skutočne jedinečné. Avšak ako každá forma výtvarného umenia, aj fotografia využíva nedostatky ľudského vizuálneho vnímania a tak môže v nás vyvolať emócie, ktoré dojímajú a nútia nás robiť veci, na ktoré by sme inak ani nepomysleli. Na jednej strane fotografia teda predstavuje realitu, bez ktorej nemôže existovať. Na strane druhej môže fotografia realitu skresľovať a to s rôznou mierou jemnocitu. Transparentnosť fotografickej techniky núti fotografov hľadať a zachytávať veci či situácie, ktoré definujú fotografiu ako umenie. To je práve dôvod, prečo umelci, ktorí používajú fotografiu, ako prostriedok relatívneho vyjadrenia, vidia svet inak, dávajú nám svieži a nezvyčajný pohľad na realitu a nachádzajú spôsoby, ako sa hrať s našimi emóciami, aby sme cítili a dokonca videli veci, ktoré sa v realite nenachádzali. Práve takéto fotografie sú súčasťou exteriérovej výstavy ocenených autorov regionálneho kola 51. ročníka celoštátnej postupovej fotografickej súťaže a prehliadky amatérskej fotografickej tvorby, AMFO 2023, ktorú organizačne zabezpečovalo Turčianske kultúrne stredisko v Martine. Vyhlasovateľom a odborným garantom súťaže je Národné osvetové centrum. Ocenené fotografie v regionálnom kole vybrala odborná porota v tomto zložení: Predsedníčka poroty Mgr. art. Ema Gejdoš Lančaričová, porotkyňa Mgr. art. Dominika Jackuliaková a porotca Mgr. art. Peter Janáčik Ph.D.

VÝTVARNÉ SPEKTRUM 2024

Termín: 17.3. - 14.4.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Výstava diel prihlásených do Výtvarného spektra sa konala v TKS. 2023 Odborná porota, ktorá pracovala v tomto zložení: Predsedníčka poroty Mgr. art. Katarína Škamlová), porotca Mgr. art. Miroslav Sandanus a porotkyňa Mgr. art. Kristína Rambousek sa rozhodla udeliť ocenenie 8 autorkám a autorom. Čestné uznanie porota udelila 5 autorkám a autorom. Spolu sa rozhodli vystaviť 33 diel. Diela ktoré získali ocenenie a čestne uznanie následne postúpili do krajského kola, ktoré sa uskutočnilo v Čadci. Kritériami hodnotenia súťaže boli sila výpovede diela, celkový výraz práce, osobitosť výtvarného stvárnenia a myšlienka diela, autenticita, originalita rukopisu a podanie myšlienky, proporčná stavba zobrazovaného predmetu, technické zvládnutie diela, kompozičné riešenie diela, farebné cítenie, odolnosť proti komerčnému tlaku a vizuálnej povrchnosti.

FRAGMENTA VITAE ...

Termín: 17.4. - 30.4.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Fotografická výstava študentiek Strednej odbornej školy pedagogickej v Turčianskych Tepliciach, ktoré dlhodobo tvoria pod vedením internátnej vychovávateľky Lucie Čepelovej niesla názov Fragmenta vitae... Kurátorsky sa o výstavu postaral Peter Coufal. Spoločne sa rozhodli vystaviť fotografie, pracujúce prevažne s fragmentami, ktoré vytvárajú priam abstraktné kompozície.

FRAGMENTY

Termín: 25.5. - 18.6.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine Vás otvorilo výstavu Vlasty Števkovej a Slávky Šlesárovej pod názvom Fragmenty. Autorky u nás pravidelne vystavujú už od roku 2017. Tento rok sa opäť spoločne stretli pri prezentácii vlastnej tvorby pod názvom Fragmenty.

FOTOMARATÓN MARTIN 2023

Termín: 16.6. - 30.8. 2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Jubilejný 10. ročník podujatia sa uskutočnil 27. mája 2023 vo výstavných priestoroch Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine.

Samotná realizácia súťaže prebiehala už tradične v uličkách a zákutiach mesta Martin. Práve tento priestor slúžil ako inšpirácia, tu účastníci podujatia hľadali námety na vytvorenie svojej kolekcie súťažných fotografií k podujatiu, ktoré sa nesie v duchu „Zabávaj sa s fotografiou“, čo sa organizátorom súťaže aj tohto roku podarilo naplniť.

Účastníci boli v deň konania podujatia oboznámení so šiestimi témami, ktoré boli ladené v duchu nasledujúceho Letného foto festu 2023. V 10. ročníku sa fotografi museli popasovať s témami (Odhalenie skrytých vecí, Energia miesta, Obrazce náhody, Príťažlivosť, Naše parky, Príbehy ulíc). Výsledky trojhodinového snaženia odborne analyzovala a konzultovala Mgr. art. Lenka L. Lukačovičová, ArtD. z Bratislavy. Verejným hlasovaním účastníkov podujatia bola ocenená kolekcia a tiež fotografia, ktorá získala najviac hlasov. Oceneným fotografom bol Jozef Vozár, ktorý získal ocenenie za najzaujímavejšiu fotografiu a Vierka Remková získala ocenenie za najzaujímavejšiu kolekciu 10. ročníka. Výstava z nafotených prác tohtoročného Fotomaratónu bola prezentovaná vo výstavných priestoroch Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine, a to od 16. júna do 28. júla 2023.

Tvorivá fotografická dielňa „Fotomaratón Martin 2023“ bola zrealizovaná ako súčasť projektu Kultúrne KLBKO IV. – Obrazy svetla VII. Podujatie pripravilo Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK. Projekt bol financovaný z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia a spolufinancovaný ŽSK.

CIRCUS, Zdeno Ziman

Termín: 16.6. - 30.6.2023 Slovenské komorné divadlo – foyer Štúdia

Výstava fotografií zo zákulisia Cirkusu autora Zdena Zimana. Fotky priestorov, situácií a emócií v cirkuse.

ANGAŽOVANÁ FOTOGRAFIA, workshop

Termín: 16.6. - 31.8.2023, Bočná stena Slovenského komorného divadla v Martine

Výstava fotografií z workshopu Angažovaná fotografia s fotografom J. Viazaničkom.

FOTOKÁVA, workshop

Termín: 19. 4. 2023

Workshop vyvolávania fotiek caffenolom so študentkami pedagogickej strednej školy v Turčianskych Tepliciach. Výstupy tvorivých dielní boli prezentované na Letnom foto feste.

TURIEC MAĽOVANÝ, súťaž

Termín: 11.6.2023, Múzeum slovenskej dediny - Jahodnícke háje, Martin

Výstava výtvarno - literárnej súťaže Turiec maľovaný je dlhodobou súčasťou sprievodného programu Turčianskych slávností folklóru. Výstava bola tradične inštalovaná v objekte Vozáreň z Moškovca v Múzeu slovenskej dediny SNM. V roku 2023 bola téma súťaže venovaná téme s názvom „CHLIEB“. Súťaž bola určená žiakom materských, základných a základných umeleckých škôl. Porota každoročne vyhodnotila a udelila ocenenia pre najzaujímavejšie práce, pričom ocenení žiaci boli kontaktovaní prostredníctvom pedagógov. Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže pre deti a mládež, zameranej na priblíženie tradičnej ľudovej kultúry sa konalo v rámci Turčianskych slávností folklóru v Múzeu slovenskej dediny - Jahodnícke háje.

ODRAZY SLÁVNOSTÍ

Termín: 7.7. - 3. 10. 2023, Pešia zóna Martin, stojan Woven

Verejný priestor Pešej zóny v Martine spríjemnila výstava ODRAZY SLÁVNOSTÍ, ktorá bola výsledkom fotovýzvy, prostredníctvom ktorej fotografi z Turca a Žiliny zachytili atmosféru XXXIX. ročníka Turčianskych slávností folklóru.

ENKAUSTIKA

Termín: 1.8.2023 - 6.9.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine pripravilo v rámci projektu Kurz (ne)tradičných techník výstavu s názvom Enkaustika. Výstava prezentovala výsledky z workshopu Kurz (ne)tradičných techník - Enkaustika, prostredníctvom ktorej výtvarníčky z Turca tvorili viaceré diela. Počas stretnutí a aj pri práci doma sa účastníčky zapojili do tvorby vlastného autoportrétu, kde enkaustika poslúžila ako prostriedok vyjadrenia vlastnej identity a umeleckého pohľadu na seba samého. V tvorivom procese sa účastníčky vzájomne inšpirovali pri hľadaní možností ako sa výtvarne vyjadriť, čo viedlo k rôznorodým umeleckým výrazom a vizuálnym nápadom, ktoré si zaslúžia našu pozornosť. Na záver workshopu účastníčky vytvárali voľné diela, kde sa mohli maliarsky uvoľniť od prísnosti tradičných postupov.

O ČOM SNÍVAŠ - Miro Jankes

Termín: 8.9.-30.10.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Výstavu spolu s autorom Mirom Jankesom pripravilo Turčianske kultúrne stredisko v Martine. Témou sna a fotografií, sa mohli návštevníci preniesť na mnohé nové, známe i nepoznané miesta.

AMFO 2023 - Chaotický svet

3.10.2023 - 29.2.2024, Pešia zóna Martin, stojan Woven

Turčianske kultúrne stredisko v Martine pripravilo exteriérovú výstavu CHAOTICKÝ SVET, ktorá reprezentuje kurátorský výber odporúčanej témy IDENTITA v rámci súťaže AMFO a bola jednou z 8 sprievodných výstav festivalu amatérskej fotografie AMFO 2023.

AMFO 2023 - IDENTITA

17.10. - 3.12.2024, SNM - Múzeum Andreja Kmeťa v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v rámci projektu OSUDY VII. pripravilo cyklus fotografických dielní, pri ktorých pacienti Psychiatrickej liečebne v Sučanoch najskôr formou kresby, neskôr zobrazovania svojich pocitov do príbehov prostredníctvom tieňohry a objektívu fotoaparátu až po zanechanie svojich stôp cez techniku luminografie zobrazovali svoju identitu. Celá výstava bola tvorená z troch celkov, spájajúcich zobrazenie príbehov ľudí, o ktorých všetci vieme, ale v tejto pomyselne rýchlej dobe unikajú našej pozornosti. Výstavu pacientov psychiatrickej liečebne tematicky dopĺňali kolekcie fotografií Lenky Lindák Lukačovičovej a Petra Dobiša.

AMFO 2023 - Celoštátna výstava

Termín: 27.10. 2023 - 31.1.2024, Slovenská národná knižnica v Martine

Celoštátna výstava AMFO 2023 vybraných a ocenených autorov/autoriek 51. ročníka AMFO bola sprístupnená pre širokú verejnosť od 27.10 do 31.01.2024 v priestoroch Slovenskej národnej knižnice v Martine. Do 51. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a výstavy amatérskej fotografickej tvorby AMFO 2023 sa zapojilo celkovo 983 fotografov a fotografiiek s viac než 6 000 fotografickými dielami, ktoré využívali nielen formu digitálnej fotografie, ale aj analógový, mokrý kolódiový proces, kyanotypiu, xerox či instax.

AMFO 2023 - Vizuálna identita AMFO

Termín: 27.10. 2023 - 31.1.2024, Slovenská národná knižnica v Martine

Výstava Vizuálna identita AMFO, predstavila diela Róberta Broža, ale aj súčasné poňatie AMFO z dielne Lindy Pavelkovej.

AMFO 2023 - Predstavujeme Vám porotu a lektorov

Termín: 27.10. - 12.11. 2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Výstava PREDSTAVUJEME VÁM ... porotcov a lektorov AMFO 2023 bola sprístupnená verejnosti vo výstavných priestoroch Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine od 30.10. 2023 do 12.11.2023 (počas víkendu festivalu AMFO 2023 bola sprístupnená v priestoroch Turčianskej knižnice). Táto výstava predstavila tvorbu porotcov festivalu AMFO 2023.

70. výročie OSVETY

Termín: 30.11.2023, Slovenské komorné divadlo v Martine

Výstava členov Štúdia turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov, ktorá sa uskutočnila pri príležitosti oslavy 70. rokov osvety v Turci, reprezentovala výber prác autorov z tohto klubu.

OBRAZY TURCA

Termín: 21.11. - 15.12.2023, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine pripravilo výstavu OBRAZY TURCA od autora Eduarda Jurčáka, člena Štúdia turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov. Eduard Jurčák tvorí už viac ako 50 rokov. Výstava predstavovala viacročnú tvorbu autora od jeho úplných začiatkov (prvé náčrty a kresby, prevažne ľudovej tematiky), cez jemu blízku prírodu Turca. V

neposlednom rade odzrkadľovala jeho záujem o históriu mesta Martin, prostredníctvom malieb architektúry a dominant Turca.

ZIMNÁ KRAJINA - ROK V OBRAZOCH ŠTNV

Termín: 18.12.2023 - 31.1.2024, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Na výstave ZIMNÁ KRAJINA V OBRAZOCH od členov Štúdia turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov, pôsobiacich pri stredisku už od roku 1980, autori prezentovali rôznorodú tvorbu od krajiniek až po abstraktné diela, resp. trojrozmerné modely či kamennú sochu. Celá výstava sa niesla v duchu zimnej atmosféry, prevládali zimné farby a motívy.

GALÉRIA VITRÍNKA

Termín: 20.4.-20.6., 22.6. - 11.8., 11.8. - 18.9., 18.09.-10.11., 15.11.-15.12., 15.12. 2023-31.01.2024, Podchod Martin

Prezentácia jednej fotografie od rôznych autorov, v reklamnom priestore martinského podchodu, pričom všetky vystavené diela spája zadaná téma DOMOV.

ZUČ– venované seniorom a znevýhodneným skupinám

FAŠIANGY - TURÍCE

Termín: 17.2.2023, CSS Ľadoveň, Martin

Podujatie Fašiangy - Turice bolo venované seniorom DDS Ľadoveň. Stretnutie sa uskutočnilo v priestoroch CSS Ľadoveň kde si obyvatelia centra vypočuli prednášku o Fašiangoch a zvyklostiach v tomto období. Po prednáške sa uskutočnila diskusia kde sme si z obyvateľmi zaspomínali na zvyklosti v jednotlivých regiónoch odkiaľ pochádzajú a zaspievali sme si ľudové piesne z regiónu Turiec z tohto obdobia. Stretnutia sa zúčastnilo 25 seniorov.

Podujatia ZUČ - venované deťom a mládeži

LUDUS, divadelný workshop

Termín: 7.2.2023, 15.2.2023, 22.2.2023, 9.3.2023, 15.3.2023, 21.3.2023, Výstavné priestory TKS, Martin

Turčianske kultúrne stredisko v Martine pripravilo cyklus divadelných workshopov pod názvom "LUDUS", ktorý je zameraný na vzdelávanie regionálnych neprofesionálnych divadelných súborov. Divadelný workshop s odborným lektorom Mgr. art. Michalom Tomasym bol zameraný na objasnenie základov hereckých techník, techniky reči a techniky hlasu. Táto séria workshopov bola konkrétne určená pre študentský divadelný súbor „Dramatický klub EGMT“ Evanjelického gymnázia v Martine. Cyklus divadelných workshopov LUDUS bol podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia a spolufinancovaný Žilinským samosprávnym krajom.

TVORÍME DIVADIELKO - prázdninové tvorivé dielne pre deti

Termín: 10.-11.7.2023 a 22.-23.08 2023, pred budovou TKS

Turčianske kultúrne stredisko pripravilo aj tento rok cyklické tvorivé prázdninové dielne pre deti pod názvom „Tvoríme divadielko“. Dielne boli určené pre deti vo veku od 6 do

12 rokov. Deti si s lektorkami užívali veľa zábavy pri výrobe vlastného divadielka a bábok za pomoci rôznych materiálov.

HUDBA JE ZA DVERAMI

Termín: 20.2., 13.3., 13.4., 17.4., 17.5., 2.10., 3.10., 9.10., 10.10., 17.10., 24.10., 31.10., 6.11., 7.11., 13.11., 14.11., 20.11., 27.11., 4.12., 11.12.2023, MŠ Tajovského v Martine, MŠ Lienka v Martine, MŠ v Mošovciach a MŠ v Kláštore pod Znievom.

TKS uskutočnilo zážitkový seminár pre deti predškolského veku pod názvom Hudba je za dverami. Do vzdelávacieho programu sa zapojili 4 materské školy: MŠ Tajovského v Martine, MŠ Lienka v Martine, MŠ v Mošovciach a MŠ v Kláštore pod Znievom. V každej MŠ sa uskutočnilo 5 stretnutí. Celkový počet stretnutí bolo 20.

Cieľom seminára bolo predstaviť deťom základné pojmy z hudobnej výchovy hravou a zábavnou formou. Prebudiť chuť detí k vnímaniu a poznaniu hudby, jednoduchou rytmikou, hrami a piesňami z turčianskeho regiónu. Za pomoci jednoduchých rytmických hier s rytmickými nástrojmi sme sa naučili vnímať rytmus okolo nás. Ukázali sme si rôzne hudobné nástroje a ich zvuk. Rozprávali sme sa o tom: čo je rytmus, tempo, melódia, harmónia.

Stretnutia mali hravou formou ukázať deťom krásu hudby ako takej a prebudiť záujem venovať sa hudbe aj v školskom a mládežníckom veku či už na ZUŠ alebo v rôznych záujmových -umeleckých skupinách.

Podujatia ZUČ - pre dospelých, vzdelávacie podujatia

OD TEXTU K PREDNESU

Termín: 24.10.2023, 21.11.2023, 12.12.2023., Výstavné priestory TKS, Martin

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v spolupráci s Regionálnym centrom na podporu učiteľov Turiec pripravilo pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry workshopy v oblasti umeleckého prednesu. Pedagógovia absolvovali tri stretnutia, kde sa postupne oboznámili s témami, ako vhodne vybrať text, ako ho dramaturgicky upraviť, ako pracovať s recitátorom. Získané poznatky môžu využiť pri príprave žiakov na recitačné súťaže, či už Vajanského Martin – Hviezdoslavov Kubín, Koyšove Ladce a mnohé iné. Lektormi boli: Mgr. art. Anna Homolka - Čitbajová, Mgr. art. Ľubomíra Krkošková, Mgr. art. Michal Tomasy. Podujatie získalo priaznivé odozvy v radoch učiteľov, plánujeme s ním v nasledujúcich rokoch pokračovať.

DIVADELNÝ GULÁŠ 2023

Termín: 15.7.2023, Jasenská dolina

Turčianske kultúrne stredisko v spolupráci s DS Štronzo, Belá - Dulice zorganizovalo spoločensko - metodické stretnutie regionálnych neprofesionálnych divadelných súborov, ktorým nadviazalo na prerušenú tradíciu tohto podujatia v Turci. Diskusia venujúca sa problematike minulosti, súčasnosti a budúcnosti ochotníckeho divadla v našom regióne prebiehala v príjemnej atmosfére. Dúfame, že v tejto tradícii budeme pokračovať aj v budúcich divadelných sezónach.

Virtuálne podujatia

ANGAŽOVANÁ FOTOGRAFIA, workshop

Termín: 24.3.2023

Workshop ANGAŽOVANÁ FOTOGRAFIA, pozostával z niekoľkých osobných stretnutí, online konzultácií s odborným lektorom Mgr. art. Jánom Viazaničkom a zo záverečnej výstavy fotografií vo verejnom priestore počas Letného fotofestu, ktorý sa konal v Martine a Turčianskych Tepliciach 19.06.2023.

SLOVO DALO SLOVO, webinár

Termín: 15.2.2023

Vzdelávací webinár jeho lektorkou bola skúsená pedagogička a porotkyňa v súťaži Hviezdoslavov Kubín Mgr. Zuzana Demková. Online webinárov sa spolu zúčastnilo 15 učiteľov z celého Slovenska a keďže toto vzdelávanie sme spoplatnili, zarobených 75 Eur sme mohli použiť na ďalšie výdavky spojené s recitačnou súťažou Vajanského Martin. Webinár bol zameraný na charakteristiku prednesu, prípravu recitátora, prozaické vlastnosti a výber vhodných textov na recitáciu.

Webinár zaznamenal v radoch učiteľov priaznivé ohlasy a preto budeme v podobných aktivitách pokračovať aj v budúcich rokoch a zaradíme položku vzdelávania aj do ďalších rokov a projektov venovaných Vajanského Martinu / Hviezdoslavovmu Kubínu v Martine.

Neuskutočnené podujatia v roku 2023

28.11.2023 - LUIGIHO SRDCE - divadelné predstavenie

9.12.2023 - DIVADELNÝ REGIONÁL - metodické stretnutie neprofesionálnych divadelníkov z regiónu Turiec

IV. INOVÁCIA, KREATIVITA ČINNOSTI KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE, VÍZIE, PERSPEKTÍVY ROZVOJA

Aktivity TKS - majú za cieľ kultúrne obohatiť, aktívne zapojiť a rozvíjať záujem obyvateľov o jednotlivé podujatia v regióne. Pri ich tvorbe je potrebné aj naďalej sa inšpirovať pripomienkami tvorcov aktivít, ako aj samotnými návštevníkmi podujatí. Jedným z cieľov je podpora tradičnej kultúry, pričom je potrebné hľadať v nej autentickosť a práve tú prezentovať a podporovať. Tu je nesporne dôležité prepojenie tradičnej kultúry s tou súčasnou, ktorá reflektuje na aktuálne otázky spoločnosti. Dôležité sú tiež formy prezentácie nielen súčasnej kultúry.

Jednou z nich je práve open air galéria, ktorá vznikla v centre mesta Martin v spolupráci s renomovaným architektonickým štúdiom WoVeN. Jej vznik umožnil prezentovanie tvorby, ale nepriamo aj nosných podujatí strediska, a to prostredníctvom prezentácie výtvarných a najmä fotografických súťaží, workshopov a významných podujatí, ako sú Turčianske slávnosti folklóru. Pri hľadaní nových možností prezentácie využívame mestské vitríny umiestnené v podchode v centre mesta, ktoré vytvárajú akúsi galériu vo verejnom priestore. Vitríny majú slúžiť na koncepčné umenie, prezentujúce témy, ktoré rezonujú v našej spoločnosti. Našou snahou je prostredníctvom „umenia vo vitrínach“ prebudiť občiansky aktivizmus na strane aktérov i divákov.

Perspektívy rozvoja a vízie strediska je možné naplňať len prostredníctvom zamestnancov strediska. Práve oni tvoria tvár celej inštitúcie, preto práve oni by mali byť ľudia, ktorí chcú a vedia naplňať predstavy, vízie organizácie, s ktorými sa pod správnym vedením stotožnia. Preto je pre stredisko dôležitou hodnotou práve tým, ktorý má byť zodpovedný, erudovaný, ochotný spolupodieľať sa na jednotlivých aktivitách, projektoch a poskytovať kvalitné služby verejnosti.

Víziou strediska je aj naďalej budovanie spoluprác. Tie môžu poskytnúť zaujímavé možnosti vzniku nových aktivít, spolkov pôsobiacich pod TKS. Spolupráce tiež umožňujú využívanie spoločných priestorových možností, ako aj deľbu finančných a personálnych nákladov. Ide v prvom rade o spolupráce s inštitúciami, ktoré zriaďuje ŽSK, a to: Turčianska knižnica, Slovenské komorné divadlo, Turčianska galéria. Ďalej Slovenské národné múzeum, či rozšírenie možnosti vzájomnej spolupráce so záujmovými a občianskymi združeniami, kultúrnymi inštitúciami, vzdelávacími organizáciami, spolkami. Z tohto pohľadu je mimoriadne dôležité rozvíjanie existujúcich spoluprác, ale je tiež nevyhnutné otvoriť sa novým spoluprácam, a to nielen v rámci Martina. Je nevyhnutné myslieť aj na ďalšie mestá v regióne, ako sú: Turčianske Teplice, Vrútky a Turany, obce horného a dolného Turca, ale aj Žilinského samosprávneho kraja, Slovenska a zahraničia. Spolupráce takmer vždy prinášajú veľa nových možností na inováciu a zefektívnenie doterajšej činnosti TKS.

Okrem spoluprác budeme klásť dôraz na silnú ideovú a vizuálnu identitu, aktívne sociálne siete, ako aj správne cielenú mediálnu propagáciu.

Za ťažiskové podujatia, ktoré nás v roku 2024 čakajú, sú: Turčianske javisko, Vajanského Martin, Turčianske slávnosti folklóru, Letný foto fest, Divadlo k ľuďom, Festival Bez hraníc, ale aj podporiť a rozvíjať viaceré vzdelávacie aktivity, ako sú Hudba je za dverami, divadelný workshop Ludus, fotografické a výtvarné workshopy. Na financovanie podujatí sme koncom roka podali viacero projektov v grantových schémach FPU, KULT MINOR a NOC. Uchádzame sa tiež o dotácie zo strany miest Martin a Turčianske Teplice.

V. DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY A OCENENIA KOLEKTÍVOV A JEDNOTLIVCOV V RÁMCI CELOSLOVENSKÝCH A MEDZINÁRODNÝCH PREHLIADOK A SÚŤAŽÍ, VÝZNAMNÉ OCENENIA

Zoznam ocenených kolektívov v oblasti divadlo:

Divadelný súbor Štronzo z Belej - Dulíc s inscenáciou Posledná obeť získal ocenenie odbornej poroty umiestnením v Bronzovom pásme na celoštátnej postupovej súťaži a prehliadke neprofesionálneho divadla dospelých Belopotockého Mikuláš 2023 v Liptovskom Mikuláši.

Divadelný súbor Drobátka z Martina s inscenáciou "Môj skvelý brat Robinzon" získal ocenenie odbornej poroty umiestnením v Zlatom pásme s návrhom na postup v rámci celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky neprofesionálneho divadla mladých FEDIM 2023 v Tisovci. Odborná porota ocenila aj individuálne herecké výkony členov súboru Daniely Dudovej a Petra Grendára.

Zoznam ocenených za oblasť vizuálne umenie:

AMFO 2023

Kvetoslava Bobáková, členka TuFoTím, Martin - ocenená v kategórií Cykly a seriály na AMFO 2023 za kolekciu Motherhood

Miroslav Štrba, člen TuFoTím, Martin - ocenený v kategórií III. vekovej skupine pre autorov nad 25 rokov v A. kategórií: Samostatná kategória na AMFO 2023 za fotografiu Život v ruinách Zdeno Ziman, TuFoTím, člen Martin - ocenený v kategórií Cykly a seriály na AMFO 2023 za kolekciu Cirkus

Roman Adamják, TuFoTím, Martin - získal čestné uznanie v kategórií III. vekovej skupine pre autorov nad 25 rokov v A. kategórií: Samostatná kategória na AMFO 2023 za fotografiu Zubaté ostrie

Výtvarné spektrum 2023

Peter Kaplán, Martin - vystavený na celoštátnom kole Výtvarné spektrum 2023 v Leviciach

Cineama 2023

Adam Mogyorosi, Martin - ocenený na Cineame 2023 v kategórií Experiment a videoklip v Bardejovských kúpeľoch

Ocenenie 70. rokov osvety v Turci

Viera Hermanová, Karol Stodolica - najstarší členovia Štúdia turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov

Štúdio turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov

Klub amatérskych fotografov TuFoTím

Juraj Antal, Ivan Vodila, Ján Láclavík - členovia Klub Karola Plicku

Zoznam ocenených za oblasť umelecký prednes:

Želmíra Mišutová, dôchodkyňa a dlhoročná recitátorka získala vo svojej V. kategórii na celoštátnom kole Hviezdoslavov Kubín 2023 - strieborne pásmo.

Zoznam ocenených za oblasť folklór:

11.06.2023 - XXXIX. ročníka TSF - Ľudovít Pekár, Peter Králiček, Dušan Tuma

Počas programu XXXIX. ročníka TSF bolo udelené ocenenie pre troch mužov, ktorí stáli pri prvom scénickom uvedení turčianskych ľudových piesní a tancov. Prvý ocenený osemdesiatnik, choreograf Ľudovít Pekár, autor prvých a ocenených choreografií turčianskych tancov. Peter Králiček, sedemdesiatnik, nasledovník Ľudovíta Pekára nielen ako choreograf ale aj hľadač autentických zdrojov v regióne. A tretí, ktorý sa svojich osemdesiatin nedožil, ich „dvorný“ skladateľ a upravovateľ ľudových piesní a tancov Dušan Tuma.

ROZBOR HOSPODÁRENIA K 31. 12. 2023
ROZPOČET TURČIANSKEHO KULTÚRNEHO STREDISKA V MARTINE

1. VÚC Žilina

Kód zdroja 41 /od zriaďovateľa		Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjmy celkom		164367	178944	178944
	príjmy bežného rozpočtu	153510	168087	168087
	príjmy kapitálového rozpočtu			
	finančné operácie príjmové -zostatok účtu + pokladňa	10857	10857	10857
Výdavky celkom		164367	178944	166648
	výdavky bežného rozpočtu	164367	178944	166648
	výdavky kapitálového rozpočtu			
Príjmy celkom – výdavky celkom (zostatok) účtu		0	0	12296

2. TKS vlastné prostriedky

Kód zdroja 46 /vlastné prostriedky		Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjmy celkom		14742	14742	16127
	príjmy bežného rozpočtu	4600	4600	5985
	príjmy kapitálového rozpočtu			
	finančné operácie príjmové- zostatok účtu + pokladne	10142	10142	10142
Výdavky celkom		14742	14742	5330
	výdavky bežného rozpočtu	14742	14742	5330
	výdavky kapitálového rozpočtu			
Príjmy celkom – výdavky celkom (zostatok) účtu+pokladne		0	0	10797

3. MKSR a MH SR- dotácia

Kód zdroja 111/ MKSR, MHSR		Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjmy celkom		0	3053	3053
	Príjmy bežného rozpočtu	0	3053	3053
Výdavky celkom			3053	3053
	výdavky bežného rozpočtu	0	3053	3053
Príjmy celkom – výdavky celkom (zostatok) účtu+pokladne		0	0	0

3. Od ostatných subjektov verejnej správy

Kód zdroja 11H /FPU, mesto Martin, Turč. Teplice, NOC		Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjmy celkom			61043	61043
	príjmy bežného rozpočtu	0	61043	61043
	príjmy kapitálového rozpočtu	0	0	0
	finančné operácie príjmové -zostatok účtu	0	0	0
Výdavky celkom		0	61043	61043
	výdavky bežného rozpočtu	0	61043	61043
	výdavky kapitálového rozpočtu	0	0	0
Príjmy celkom – výdavky celkom (zostatok účtu)		0	0	0

Príjmy z vlastnej činnosti v roku 2023 celkom: 5.985 €

1. Príjmy z predaja vlastných služieb	5.839 €
z toho:	
• vstupné	4.158 €
• semináre, kurzy	1.681 €
• ostatné tržby	€

Ostatné príjmy (vratky) 146€

Prehľad podporených projektov a dotácií

Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých prostriedkov	Povinné spolufinanc.	Suma nevyčerpaných prostriedkov	
			Dotácia	Spolufinanc.
Projekty – dotácie z FPU				
Kultúrne klbko	4500	1125	133,5	0
Turčianske slávnosti folklóru	8000	945,7	206,61	0
Dotácia z FPU 2023 spolu	12.500	2070,7	340,11	0
Projekty – dotácie z mesta Turčianske Teplice				
Vajanského Martin 2023- regionálne kolo	150	0	0	0
Dotácie z mesta Turč. Teplice spolu	150	0	0	0
Projekty – dotácie z mesta Martin				
Divadlo k ľuďom	1200	0	0	0
O zlatú guľôčku	900	0	62,3	0
Dotácie z mesta Martin spolu	2.100	0	62,3	0

Projekty – dotácie z Ministerstva kultúry SR				
Osudy VII	3000	150	15	0
Dotácia MKSR spolu	3.000	150	15	
Projekty – dotácie z NOC				
Vajanského Martin- regionálna súťaž	1950	195	0	0
Turčianske javisko 2023	7000	700	22,24	0
Amfo 2023- celoslovenská súťaž	23115	2311,5	0	0
Vajanského Martin - krajská súťaž	4100	410	19,18	0
Amfo - regionálna súťaž	157 0	157	0	0
Výtvarné spektrum	111 0	111	200,58	0
Cineama – regionálna súťaž	848	84,8	848	84,8
Dieťa v divadle	900	90	56	0
Turčianske divadelné dni	1700	170		0
Nositelia tradícií	1450	145	163,9	0
Eniki beniki	130 0	130	46,39	0
Vidiečanova Habovka	1250	125	1096	0
Dotácia NOC spolu	46.293	4629,3	2452,29	84,8
Spolu všetky dotácie a granty 2023	64.043	6.850	2869,7	84,8

4. Ostatné zdroje

Ministerstvo hospodárstva SR- refundácia elektriky 1/2023	53,48€
ÚPSVaR- refundácia odmena koordinátora a mater. nákladov-dobrovoľník	395,20€
Granty od podnikateľov	0€
Spolu	448,68€

R e k a p i t u l á c i a celkových príjmov a výdavkov Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine

Rozpočet podľa zdrojov	Príjmy vrátane 453	Výdavky vrátane 453	Zostatok v banke a pokladni
Od zriaďovateľa (VUC Žilina)	178944	166648	12296
Vlastné	16127	5330	10797
Granty a dotácie z FPU	12500	12500	0
Dotácia z mesta Martin	2100	2100	0
Dotácia z mesta Turčianske Teplice	150	150	0
Granty z MK SR	3000	3000	0
Granty a dotácie NOC	64043	64043	0
ÚPSVaR	395,20	395,2	0
MHSR	53,48	53,48	0

Spolu:	277312,68	254219,68	
Zostatok v banke + pokladni (bez účtu sociálneho fondu)			23093

ČERPANIE ROZPOČTOVÝCH POLOŽIEK TURČIANSKEHO KULTURNEHO STREDISKA V MARTINE

Bežné výdavky na „Tovary a služby“ boli v priebehu roka upravované nasledovne:

schválená suma.	23.579 €	
zvýšenie rozpočtu	13.200 €	(1. úprava rozpočtu)
zvýšenie rozpočtu	835 €	(2. úprava rozpočtu)
zvýšenie rozpočtu	150 €	(3. úprava rozpočtu)
presuny v rozpočte	5.278 €	

konečná suma 32.486 €

Čerpanie konečnej sumy Tovary a služby podľa rozpočtových položiek:

Rozpočtová položka	Názov	Suma v €
631001	Tuzemské cestovné	205
632001	Elektrická energia, kúrenie	2307
	<i>z toho:</i>	
	<i>Kúrenie (para)*</i>	413
	<i>Elektrická energia</i>	1894
632002	Vodné, stočné, zrážky	202
632003	Poštové služby	295
632004	Internet, doména, webhosting	771
632005	Telefóny, alarm	480
633001	Interiérové vybavenie	96
633002	Výpočtová technika	5
633003	Telekomunikačná technika	0
633004	Stroje, prístroje, zariadenia/mobilné pódium, ohrievač, ventilátor	0
633006	Všeobecný materiál /materiál na akcie, kancelárske a čistiace potreby, drobný mater.	997
633009	Knihy, časopisy	97
633013	Licencia / antivírus na 10 PC, 1 Windows+ 1 Office	211
633016	Reprezentačný materiál pri akciách/kvety, drobné občerstvenie, dary	634
633018	Licencia	0
633019	Komunikačná infraštruktúra- materiál	0
634001	PHM	322
634002	Servis, oprava 2 motorových vozidiel	314
634003	Poistka – 2 motorové vozidlá	0
634004	Prepravné/ pri akciách preprava účinkujúcich	302
634005	Poplatky /parkovné, vstupka do centra-3 ks	122

635002	Opravy výpočtovej techniky/notebook	0
635004	Opravy stroje, prístroje/ústredňa	136
635006	Oprava budov /osvetlenie	462
635011	Špeciálny konfigurovateľný a krabicový software	0
636001	Nájom priestorov- pri vlastných akciách	1254
637001	Školenia zamestnancov, ubytovanie pri akciách	175
637002	Vecné ceny pri podujatiach , kultúrne vystúpenia	4354
637003	Propagácia vlastných podujatí, reklama, inzercia	502
637004	Všeobecné služby /lektori, deratizácia, návrhy a tlač	3491
637005	Služby PO, BOZP, zverejňovanie zmluvy, objednávky	250
637007	Cestovné iní/účinkujúci pri akciách	0
637012	Poplatky banka a poplatky ostatné	91
637014	Príspevok TKS na stravu	3827
637015	Poistenie majetku , poistenie zodpovednosť za škodu	0
637016	Príspevok do SF	922
637026	Odmeny/Zmluvy pri akciách)	3106
637027	DPČ a DVP (upratovačka, správca budovy a siete)	2240
637035	Dane z toho:	785
	<i>Komunálny odpad</i>	252
	<i>Daň z nehnuteľností</i>	505
	<i>Koncesionárske poplatky</i>	28
637036	Reprezentačné - catering /občerstvenie	3392
637037	Vratky /nevyčerpané príspevky na akcie-spolufinanc.	139
637040	Služby v oblasti IT	0
	Spolu čerpanie ZF 41	32.486

Poznámka:

* náklady na kúrenie nezahŕňajú mesiac 11- 12/2023 –nakoľko ide o refakturáciu z Turčianskej knižnice, ktorá musí čakať na refakturáciu zo SKD v Martine. Tento zdĺhavý proces vedie k tomu, že do dňa uskutočnenia ročnej účtovnej závierky neboli tieto údaje k dispozícii. Faktúry za kúrenie boli v priebehu roka hradené prednostne z vlastných prostriedkov.

** náklady na vecné ceny, občerstvenie, prepravu, nájom, materiál pri rôznych podujatiach, krajských a okresných prehliadkach na ktoré TKS získalo granty napríklad z FPU,NOC alebo MKSR, nie sú povolené výdavky pri čerpaní z týchto grantov, preto ich TKS musí hradiť z iných prostriedkov.

ROZPOČET CELKOM:

Rozpočet ZF 41 po rozpočtových úpravách – k 31.12.2023

<i>Rozpočet</i>	<i>Mzdy 610</i>	<i>Odvody 620</i>	<i>Služby 630 OON, SF</i>	<i>Odchodné, PN 640</i>	<i>Spolu podľa kódov zdroja</i>
KZ 41 - od zriaďovateľa	100105	35346	32486	150	168087
					0 €
Spolu	100105	35346	32486	150	168087

Plánovaný stav zamestnancov: 7 osôb

Skutočný stav zamestnancov k 31. 12. 2023: 7 osôb

BILANCIA AKTÍV A PASÍV TURČIANSKEHO KULTÚRNEHO STREDISKA V MARTINE

Stav dlhodobého majetku

<i>Dlhodobý hmotný majetok</i>	<i>Obstarávacia cena</i>	<i>Oprávky</i>	<i>Zostatková cena k 31.12.2023</i>
Pozemok	12102	0	12102
Stavby	222123	73012	149111
Samostatné hnutelné veci	535	535	0
Dopravné prostriedky	23381	23381	0
Ostatný dlhodobý HM			
Obstaranie DHM – nezaradené stavebné úpravy			
Spolu	258141	96928	161213

Stav finančných účtov

<i>Účet</i>	<i>Názov</i>	<i>Zostatok k 31.12.2023</i>
211	Pokladňa/46	117,94
221	Bežný účet/41	12296,10
	BÚ vlastné prostriedky/46	10679,60
	BÚ sociálneho fondu	704,63
	BÚ dotačný – nevyčerpaná dotácia z FPU	0
		23798,27

Stav krátkodobých pohľadávok

<i>Účet</i>	<i>Názov</i>	<i>Zostatok k 31.12.2023</i>
311	Odberatelia -	0
315	Ostatné pohľadávky- nespotrebované vratné fľaše	19,95
335	Nespotrebovaná PHL	142,46
Spolu:		162,41

Stav krátkodobých závazkov

Účet	Názov	Zostatok k 31.12.2023
321	Dodávateľia	89,39
379	Iné záväzky	0
331	Zamestnanci	7148,18
	<i>v tom OON</i>	385,56
336	Zúčtovanie o orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia	4422,66
	<i>Zdravotné poisťovne</i>	1285,98
	<i>Sociálna poisťovňa</i>	3136,69
341	Daň z príjmov	0
342	Ostatné priame dane	725,26
Spolu:		12385,49

Stav dlhodobých závazkov

Účet	Názov	Zostatok k 31.12.2023
472	Záväzky zo sociálneho fondu	704,63
Spolu:		704,63

Merateľné ukazovatele:

Text	Náklady na prevádzku	Tržby z vlastnej činnosti
Prevádzkové údaje	168.087	5839
Podiel tržieb k nákladom	3,47 %	

Text	Príjmy z transferu ŽSK	Získané granty a dotácie
Prevádzkové údaje	168.087	64.043
Podiel grantov k transferu ŽSK	38,10 %	

Text	Ukazovateľ
Celkový výnos TKS za rok 2023	248.863
Transfer zo ŽSK	168.087
Celkové výdavky	246.327
Podiel príjmov mimo transferu ŽSK k celkovému výdavkom	32,79 %

Celkové výnosy za rok 2023 248.863 €
 Celkové náklady za rok 2023 246.327 €

HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK pred zdanením 2.535,67 €

HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK po zdanení 2.535,67 €

Rozpočtové príjmy a výdavky boli vyrovnané.

V hospodárskom výsledku za rok 2023 sú všetky náklady a výnosy za všetky kódy zdroja (vrátane dotácii a grantov) ako aj tvorba krátkodobých a dlhodobých rezerv na zamestnanecké požitky (jubilea, odchodné) na roky 2024-2026, ako aj rozpustenie vytvorenej rezervy na rok 2023, v zmysle platnej metodiky.

Vypracoval/a: Zemančíková Vlasta

V Martine, dňa 23.1.2023

.....
Mgr. Radoslav Pančík
riaditeľ TKS